

**ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ
ВІДПОВІДНОСТІ НА ТЕМУ
«ЗДІЙСНЕННЯ МІНІСТЕРСТВОМ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ЗАКУПІВЕЛЬ
ВИСОКОВАРТІСНОГО ОБЛАДНАННЯ
ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ТА ДІАГНОСТИКИ
ГРОМАДЯН УКРАЇНИ»**

Відповідальна:

Голова Рахункової палати
Ольга ПІЩАНСЬКА

м. Київ

www.rp.gov.ua

Зміст

ВСТУПНЕ СЛОВО	3
1. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ ВІДПОВІДНОСТІ	4
Резюме	6
Результати аудиту	8
1.1. Чи відповідають процеси організації Міністерством охорони здоров'я України закупівель високовартісного медичного обладнання вимогам нормативно-правових актів.....	8
1.2. Чи була закупівля високовартісного медичного обладнання проведена з дотриманням вимог законодавства.....	17
1.3. Чи забезпечено розподіл високовартісного медичного обладнання до закладів охорони здоров'я, в яких наявна матеріально-технічна база, приміщення для встановлення й експлуатації обладнання, персонал	22
1.4. Чи встановлено та введено в експлуатацію закуплене високовартісне медичне обладнання.....	24
Висновки.....	36
Відповіді об'єктів контролю.....	39
Пропозиції.....	40
2. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ	41
2.1. Недоліки внутрішнього контролю, виявлені аудитом.....	41
2.2. Надані рекомендації.....	43
3. ІНШІ ПИТАННЯ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ ПОВІДОМЛЕНІ	44
Додаток.....	45
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	47

ВСТУПНЕ СЛОВО

Здоров'я є дуже важливим для якісного життя людини та можливості повною мірою реалізувати свій потенціал.

Одним з основних обов'язків та пріоритетів Уряду України є збереження, охорона та зміцнення здоров'я, покращення благополуччя громадян.

Разом з тим через пандемію коронавірусної хвороби, а тепер і військову агресію Росії проти України, українці почали рідше звертатися до лікарів у профілактичних цілях. Як наслідок, зростає кількість хвороб із запущеними стадіями розвитку, що значно впливає на ефективність та тривалість лікування. Насамперед це стосується онкології та хвороб серцево-судинної системи.

Упродовж багатьох років накопичувались потреби медичних закладів у вкрай необхідному медичному обладнанні, без якого неможливо проводити діагностику та лікування пацієнтів із застосуванням загальноприйнятих у всьому світі інноваційних технологій.

Лише у 2023 році Міністерством охорони здоров'я України вперше була реалізована централізована закупівля великої кількості складного медичного обладнання за державні кошти.

На замовлення МОЗ державне підприємство «Медичні закупівлі України» придбало високовартісне медичне обладнання: 15 інноваційних систем лінійних прискорювачів, 28 магнітно-резонансних томографів та стоматологічний комп'ютерний томограф. Це обладнання закуплене для медичних закладів, які забезпечують надання медичної допомоги онкопацієнтам та військовослужбовцям.

З метою оцінки та удосконалення процесів закупівлі такого медичного обладнання, бюджет якої становив 1,8 млрд грн, Рахунковою палатою проведено аудит відповідності.

Надані за результатами аудиту рекомендації сприятимуть покращенню процесів організації та здійснення централізованих закупівель медичного обладнання для забезпечення громадян України якісною та доступною медичною допомогою.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА

1. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ ВІДПОВІДНОСТІ

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ВІДПОВІДНОСТІ НА ТЕМУ «ЗДІЙСНЕННЯ МІНІСТЕРСТВОМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ЗАКУПІВЕЛЬ ВИСОКОВАРТІСНОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ТА ДІАГНОСТИКИ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ»

буде надісланий Верховній Раді України, МОЗ, Підприємству.

Застосовувані стандарти аудиту

Рахунковою палатою цей аудит здійснено згідно з Методологією проведення аудиту відповідності, затвердженою рішенням Рахункової палати від 06 червня 2023 р. № 12-3, що ґрунтується на Міжнародних стандартах вищих органів аудиту (ISSAI 100 «Фундаментальні принципи аудиту державного сектору» та ISSAI 400 «Принципи аудиту відповідності»). Результати аудиту дають підстави висловити обґрунтовану впевненість.

Предмет та обсяг аудиту

Предметом аудиту є процеси закупівель високовартісного медичного обладнання. Період аудиту: 2023 рік, окремі дані за 2024 рік.

Обмеження аудиту

Обмеження для аудиту не визначалися.

Критерії аудиту (див. додаток).

Використані методи аудиту

<p>Узагальнення, систематизація, аналіз та порівняння нормативно-правових актів, розпорядчих та інших документів</p>	<p>Отримати впевненість у повноті врегулювання законодавством процесів централізованих закупівель медичного обладнання</p>
<p>Аналіз методів організації роботи об'єктів контролю</p>	<p>Оцінити можливості виконувати МОЗ, Підприємством покладені повноваження та функції у відповідній сфері</p>
<p>Отримання пояснень та інформації від посадових осіб об'єктів контролю</p>	<p>Отримати підтвердження фактів та відомостей, відображених в інформації та документах, уточнення відповідальних осіб щодо процесів централізованих закупівель високовартісного медичного обладнання</p>
<p>Надсилання запитів іншим учасникам (заклади охорони здоров'я)</p>	<p>Отримати інформацію щодо процесів закупівель високовартісного медичного обладнання, з'ясувати ролі та оцінити управлінські дії</p>
<p>Порівняння, фактична і документальна перевірка (інспектування, тестування по суті), підтвердження</p>	<p>Отримати додаткову впевненість щодо процесів закупівель високовартісного медичного обладнання, достовірності зібраних під час аудиту доказів</p>
<p>Дослідження й аналіз матеріалів медіа, інтернет-видань тощо</p>	<p>Отримати думку зовнішніх зацікавлених осіб, суспільне бачення стану закупівель високовартісного медичного обладнання</p>

Резюме

Аудит проведено з метою надання оцінки відповідності процесів закупівель високовартісного медичного обладнання вимогам нормативно-правових актів.

Під час аудиту досліджено процеси збору заявок на закупівлю високовартісного медичного обладнання, проведення процедури закупівлі такого обладнання, укладення та виконання договорів про закупівлю, розподілу між закладами охорони здоров'я, введення закупленого обладнання в експлуатацію.

Оцінено правове поле, в якому функціонують учасники таких процесів. Проведено аналіз контрольного середовища МОЗ як головного розпорядника бюджетних коштів та відповідального виконавця бюджетної програми за КПКВК 2301400 та Підприємства як одержувача бюджетних коштів на виконання цієї бюджетної програми в частині здійснення закупівель відповідно до доведеного до нього переліку напрямів профілактики, діагностики та лікування (закупівля високовартісного медичного обладнання для закладів охорони здоров'я, які забезпечують надання медичної допомоги військовослужбовцям та / або онкологічної медичної допомоги).

Для висловлення з обґрунтованою впевненістю аудиторської думки надано відповіді на ключові питання, які стосуються процесів і результатів закупівель високовартісного медичного обладнання.

Під час аудиту досліджувалися такі питання:

- чи відповідають процеси організації Міністерством охорони здоров'я України закупівель високовартісного медичного обладнання вимогам нормативно-правових актів;
- чи була закупівля високовартісного медичного обладнання проведена з дотриманням вимог законодавства;
- чи забезпечено розподіл закупленого високовартісного медичного обладнання до закладів охорони здоров'я, в яких наявна матеріально-технічна база, приміщення для встановлення й експлуатації обладнання, персонал;
- чи встановлено та введено в експлуатацію закуплене високовартісне медичне обладнання.

Процеси організації та проведення закупівель високовартісного медичного обладнання у 2023 році, які здійснювалися МОЗ та Підприємством, неповною мірою відповідали вимогам нормативно-правових актів. Зокрема, встановлено низку проблем та недоліків:

- неналежна організація збору потреби у високовартісному медичному обладнанні;
- затвердження зведених показників потреби у високовартісному обладнанні без аналізу зібраних заявок структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я МОЗ;
- неналежний контроль за достовірністю та змістом заявок;
- наявність у медико-технічних вимогах до МРТ 1,5 Тесла та лінійних прискорювачів дискримінаційних вимог, що були усунені на виконання рішень Антимонопольного комітету України;
- недотримання умов договорів про закупівлю;
- нездійснення контролю за введенням в експлуатацію закупленого високовартісного медичного обладнання.

Незважаючи на окреслені проблеми та недоліки, високовартісне медичне обладнання закуплене, проте його постачання до закладів охорони здоров'я і введення в експлуатацію розпочалось лише у 2024 році. **Для вирішення цих проблемних питань Рахунковою палатою надано відповідні рекомендації. Зокрема, МОЗ:**

- розробити і внести на розгляд Кабінетові Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Порядку використання коштів у частині визначення терміну видання МОЗ або Підприємством наказу про розподіл медичного обладнання;
- проаналізувати причини довготривалого невстановлення і невведення в експлуатацію високовартісного медичного обладнання та ухвалити ефективні управлінські рішення;
- визначити особливості розподілу медичного обладнання та критерії, з урахуванням яких здійснюватиметься розподіл медичного обладнання закладам охорони здоров'я;
- переглянути склад Групи експертів та фахівців з метою включення до неї осіб, які мають відповідні знання для оцінки медико-технічних характеристик медичного обладнання, що є предметом закупівлі.

Підприємству надані рекомендації:

- визначити структурний підрозділ, який здійснюватиме контроль за належним оформленням документів щодо оплати та постачання згідно з умовами договорів про закупівлю, із внесенням відповідних змін до положення про цей структурний підрозділ, також передбачити у положенні відповідальність за неналежне здійснення таких функцій;
- передбачити у положенні про структурний підрозділ, до повноважень якого віднесено питання оцінки тендерних пропозицій учасників закупівель на відповідність вимогам тендерної документації, відповідальність посадових осіб за неналежне здійснення такої оцінки.

Результати аудиту

1.1. Чи відповідають процеси організації Міністерством охорони здоров'я України закупівель високовартісного медичного обладнання вимогам нормативно-правових актів

Процеси організації МОЗ закупівель високовартісного медичного обладнання неповною мірою відповідали вимогам Порядку використання коштів. Зокрема, належним чином не було організовано роботу зі збору потреби у такому обладнанні. Уповноваживши Підприємство здійснювати збір, МОЗ не провело аналізу отриманої інформації та не проконтролювало достовірності і змісту цих заявок. Як наслідок, визначення попереднього переліку закладів охорони здоров'я, для яких буде закуплено лінійні прискорювачі та МРТ, МОЗ здійснено без проведення оцінки стану готовності приміщень цих закладів для встановлення та експлуатації медичного обладнання і наявності персоналу для роботи на такому обладнанні. Потреба у стоматологічних комп'ютерних томографах взагалі не вивчалась, обладнання придбано лише для одного закладу.

Медико-технічні вимоги до лінійних прискорювачів та МРТ 1,5 Тесла, які розроблені Підприємством, містили дискримінаційні вимоги, що обмежували конкуренцію. Зазначене в подальшому потребувало внесення змін до медико-технічних вимог після розгляду Антимонопольним комітетом України скарг учасників закупівель. Разом з тим процедура погодження медико-технічних вимог з урахуванням внесених змін у Порядок використання коштів не визначена.

Документів, що підтверджують пріоритетність придбання за рахунок коштів державного бюджету лінійних прискорювачів, МРТ та стоматологічного комп'ютерного томографа, у МОЗ немає. Неналежні контроль та оцінка МОЗ і Підприємством потреб закладів охорони здоров'я призвели до розподілу обладнання до закладів, не готових до його встановлення та введення в експлуатацію.

Процеси організації закупівель високовартісного медичного обладнання, передбачені у Порядку використання коштів, та встановлені невідповідності наведені у схемі 1.

Схема 1. Визначені у нормативно-правових актах процеси організації закупівель високовартісного медичного обладнання та встановлені аудитом невідповідності
Джерело інформації. Порядок використання коштів, встановлені аудитом невідповідності.

З недотриманням вимог абзаців третього та п'ятого пункту 7 Порядку використання коштів заявки на закупівлю МРТ складені без підтвердження наявності матеріально-технічної бази та персоналу, лінійних прискорювачів — без підтвердження наявності матеріально-технічної бази, на закупівлю стоматологічного комп'ютерного томографа — заявки взагалі не збирались. МОЗ при зборі заявок не визначило, яка саме матеріально-технічна база повинна бути, що є **недотриманням вимог абзацу восьмого пункту 7 Порядку використання коштів**. Як наслідок, збір інформації не передбачав позицій про наявність необхідного додаткового обладнання для закупівлі лінійних прискорювачів та готових приміщень з радіочастотним захистом для МРТ. МОЗ затверджені зведені показники потреби у медичному обладнанні без врахування аналізу зібраних заявок. Таких документів у Міністерстві немає. **Це призвело до розподілу високовартісного медичного обладнання у заклади охорони здоров'я, приміщення яких не були готові до його встановлення.**

На виконання рішення ПРГ від 02.03.2023 № 04 МОЗ листом від 13.03.2023 № 25-01/6268/2-23 доведено до Підприємства перелік медичного обладнання, що закуповуватиметься у 2023 році, та доручено здійснити збір інформації про потребу у відповідному медичному обладнанні із використанням інформаційно-аналітичної системи «MedData». Разом з потребою доручено зібрати інформацію про підтвердження наявності матеріально-технічної бази, приміщень, необхідних для встановлення та експлуатації медичного обладнання, персоналу, а також наявності відповідного медичного обладнання в регіонах і закладах. При цьому **МОЗ даних щодо типів лінійних прискорювачів та МРТ, за якими необхідно здійснити збір інформації про потреби, Підприємству не повідомило.**

Підприємством 14.04.2023 подано (лист № 01/361-04/2023) МОЗ інформацію про потребу у **лінійних прискорювачах**, зібрану в інформаційно-аналітичній системі «MedData». У травні Підприємством уточнено раніше зібрану потребу у такому медичному обладнанні¹ та 25.05.2023 подано до МОЗ. Аудитом встановлено, що збір такої інформації Підприємством здійснено в розрізі типів систем лінійного прискорювача (значення енергії фотонного пучка 6 МВ і значення енергії фотонного пучка 6-15 МВ). Рішення щодо збору її за такими типами Підприємством ухвалено самостійно.

Зібрана інформація не містила даних про підтвердження наявності у закладів охорони здоров'я відповідної матеріально-технічної бази. Отримані відповіді «так / ні» на опитування про наявність приміщень, додаткового медичного обладнання (комп'ютерного томографа), персоналу були недостатніми для оцінки спроможності закладів охорони здоров'я вчасно ввести це обладнання в експлуатацію.

У результаті при визначенні Департаментом медичних послуг МОЗ попереднього переліку закладів охорони здоров'я, для яких будуть закуплені лінійні прискорювачі,

¹ Доповнено інформацією від КНП «Чернігівський медичний центр сучасної онкології» Чернігівської обласної ради та КНП «Обласний центр онкології» м. Харків та підтверджено наявність заявленої раніше потреби.

поданого 27.04.2023 до голови ПРГ, **не здійснено проведення оцінки стану готовності приміщень закладів охорони здоров'я для встановлення та експлуатації високовартісного медичного обладнання і наявності персоналу для роботи на такому обладнанні.** Так, до попереднього переліку закладів охорони здоров'я включено заклади, приміщення яких не готові для встановлення й експлуатації лінійного прискорювача та які не мали персоналу для роботи на цьому обладнанні.

При експлуатації лінійних прискорювачів заклади охорони здоров'я обов'язково повинні мати дозиметричне обладнання, однак МОЗ при зборі потреби у лінійних прискорювачах взагалі не запитувало про наявність такого обладнання. Лише у грудні 2023 року МОЗ здійснило збір цієї інформації, однак в подальшому ця інформація не була врахована при підготовці наказу про розподіл медичного обладнання серед закладів охорони здоров'я. Заклади, які включені до попереднього переліку, в подальшому МОЗ включені до наказу про розподіл.

Аудитом встановлено, що Підприємство у листі від 03.03.2023 № 01/222-03/2023 запропонувало МОЗ визначити орієнтовні типи МРТ (у листі зазначено 4 типи МРТ 1,5 Тесла та один — МРТ 3 Тесла) та кількість кожного типу, оскільки ці дані були необхідні для проведення аналізу ринку і формування медико-технічних вимог до закупівлі.

Лише через два місяці МОЗ листом від 05.05.2023 № 25-04/11961/2-23² повідомило, що відповідно до пункту 9 Порядку використання коштів Підприємство формує та надсилає на погодження до МОЗ медико-технічні вимоги до предмета закупівлі. Оскільки запитана Підприємством інформація є медико-технічними вимогами, вона має бути сформована безпосередньо Підприємством.

У результаті **Підприємством самостійно визначено типи МРТ**, за якими здійснювався збір інформації у структурних підрозділах з питань охорони здоров'я та закладах охорони здоров'я МОЗ щодо потреби у такому медичному обладнанні.

Згідно з узагальненою заявкою, надісланою Підприємством до МОЗ листом від 14.04.2023 № 01/361-04/2023, структурні підрозділи з питань охорони здоров'я (крім Донецької обласної військової адміністрації) та два заклади охорони здоров'я МОЗ повідомили про загальну потребу у запропонованих типах МРТ у кількості 172 од. для 139 закладів охорони здоров'я.

Через несвоєчасне подання інформації щодо потреби у МРТ структурними підрозділами з питань охорони здоров'я Донецької, Дніпропетровської, Харківської, Чернівецької обласних військових адміністрацій³, Підприємством листом від 25.05.2023 № 01/481-05/2023 надано МОЗ уточнену загальну потребу у МРТ у кількості 177 од. для 143 закладів охорони здоров'я.

² За підписом заступника Міністра П. Ємця.

³ Потребу у МРТ по Донецькій області подано на лист Підприємства вперше, по інших трьох областях — додано дані щодо інших закладів охорони здоров'я.

Отримані відповіді «так / ні» на опитування про наявність приміщень для встановлення МРТ були недостатніми для оцінки спроможності закладів охорони здоров'я вчасно ввести його в експлуатацію.

У порушення пункту 7 Порядку використання коштів та з недотриманням доручення МОЗ (лист від 13.03.2023 № 25-01/6268/2-23) Підприємством при зборі заявки щодо потреби у МРТ також не запитано у структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я МОЗ даних про наявність підготовленого персоналу та матеріально-технічної бази.

Зазначене свідчить про неналежний контроль МОЗ за достовірністю та змістом заявок.

У подальшому МОЗ (листом від 07.09.2023 № 25-04/25078/2-23) запропоновано структурним підрозділам з питань охорони здоров'я підтвердити потребу закладів охорони здоров'я, для яких буде закуплено МРТ (24 одиниці), а також у разі необхідності надати пропозиції щодо додаткової потреби у такому обладнанні та поінформувати про стан готовності приміщень.

При цьому надана на запит інформація не містила даних для оцінки стану готовності приміщень для встановлення МРТ.

Крім того, ще три заклади охорони здоров'я МОЗ у грудні 2023 року — січні 2024 року повідомили Міністерство про потребу у МРТ. У подальшому цим закладам МОЗ розподілило МРТ.

У порушення вимог абзацу третього пункту 7 Порядку використання коштів МОЗ та Підприємство не збирали заявок у структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я МОЗ для закупівлі **стоматологічного комп'ютерного томографа** та, відповідно, не володіють інформацією про фактичну потребу у такому медичному обладнанні.

Закупівлю стоматологічного комп'ютерного томографа ініційовано ДЗ «Басейнова стоматологічна поліклініка Міністерства охорони здоров'я України» (лист від 24.10.2023 № 145). При цьому заклад не надав підтвердження наявності матеріально-технічної бази, приміщень, необхідних для встановлення та експлуатації цього обладнання, а також підготовленого персоналу.

Наказом від 21.11.2023 № 1988 ⁴ МОЗ внесені зміни до зведених показників потреби, зокрема доповнено їх у частині стоматологічного комп'ютерного томографа.

⁴ «Про внесення змін до зведених показників 100 відс. потреби у лікарських засобах, медичних виробках, та допоміжних засобах до них, що закуповуватимуться державним підприємством «Медичні закупівлі України» за напрямками використання бюджетних коштів у 2023 році за бюджетною програмою КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру».

Цим же наказом МОЗ передбачено здійснення Підприємством закупівлі стоматологічного комп'ютерного томографа. Водночас зміни до Переліку лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них, що закуповуються за кошти державного бюджету для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 р. № 216, внесені пізніше у грудні 2023 року⁵.

МОЗ та Підприємством дотримано визначений пунктом 9 Порядку використання коштів процес погодження медико-технічних вимог для урахування їх у тендерній документації для закупівлі. Разом з тим розглянуті Групою експертів та фахівців і погоджені МОЗ **медико-технічні вимоги** до МРТ 1,5 Тесла та лінійних прискорювачів **містили дискримінаційні вимоги** та передбачали технічні характеристики обладнання окремих виробників. За рішеннями Комісії Антимонопольного комітету Підприємством внесені зміни до тендерної документації. Ці зміни до медико-технічних вимог внесені без погодження з МОЗ, оскільки **Порядок використання коштів не передбачає погодження таких змін.**

За інформацією Підприємства, при підготовці медико-технічних вимог щодо закупівлі **лінійних прискорювачів** здійснювався аналіз нормативно-правової бази, яка регулює вимоги до медичного обладнання (технічні регламенти, ISO-стандарти, інше), ринку та наявних на ньому аналогів або подібного медичного обладнання, а також аналіз системи Прозоро щодо подібних закупівель.

За результатами погодження 04.05.2023 (протокол № 04/05/2023) медико-технічних вимог, які розроблені і подані 28.04.2023 Підприємством, Групою експертів та фахівців зазначено: медико-технічні вимоги є актуальними (не обмежують конкуренцію) та відповідають предмету закупівлі. Також наголошено на виключенні із медико-технічних вимог такої вимоги, як наявність рентгенівської трубки⁶ у зв'язку з тим, що ця вимога не вплине з клінічної точки зору на результати роботи обладнання, а призведе лише до збільшення його вартості. Враховуючи зауваження Групи експертів та фахівців, Підприємством виключено цю вимогу з медико-технічних вимог, їх нова редакція 11.05.2023 погоджена МОЗ.

Встановлено, що через подання учасниками ТОВ «Бермеді Медікал Солушенз Гбмх» (лист від 02.06.2023 № 8787) і ТОВ «МЕДРАДІОФІЗИКА-ПЛЮС» (лист від 22.06.2023 № 22/06) скарг на наявність дискримінаційних вимог у медико-технічних вимогах до лінійних прискорювачів, які були задоволені Комісією Антимонопольного комітету (рішення від 14.06.2023 № 8086-р/пк-пз і від 12.07.2023 № 10479-р/пк-пз), в подальшому Підприємством двічі вносилися зміни до медико-технічних вимог предмета закупівлі. Зазначене зумовило продовження терміну процедур закупівель на 2 місяці до серпня 2023 року.

⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 07 грудня 2023 р. № 1290 «Деякі питання здійснення централізованих закупівель лікарських засобів, медичних виробів та медичного обладнання».

⁶ Пункт 2.26 «Функція одержання кильвольтажних рентгенівських знімків (або функція кВ візуалізації)».

Довідково. Затверджені Підприємством медико-технічні вимоги до лінійних прискорювачів містили вимогу щодо наявності такої функції, як «Функція отримання зображень СВСТ, або 3D СВСТ, або функція накладення MVCT і kVCT зображень», яку оскаржено учасником закупівлі ТОВ «МЕДРАДІОФІЗИКА-ПЛЮС» від 22.06.2023 № UA-2023-05-24-015025-a.b8. Зазначено, що Підприємством встановлено вимогу щодо наявності такої функції, але не вказано про наявність рентгенівської трубки. Цей метод є гібридним та поєднує у собі застосування методу мегавольтної комп'ютерної томографії в парі з методом кіловольтної комп'ютерної томографії для позиціонування пацієнта та візуалізації мішені. На ринку України та світовому ринку є лише один виробник, система лінійного прискорювача виробництва якого обладнана гібридною функцією одночасного застосування функцій MVCT і kVCT. Без рентгенівської трубки використання цієї функції є неможливим. Підприємством зазначено, що за результатами засідання Групи експертів та фахівців (протокол від 04.05.2023 № 04/05/2023) із медико-технічних вимог було виключено наявність рентгенівської трубки.

За рішенням Комісії Антимонопольного комітету⁷, Підприємством у липні 2023 року внесено зміни до медико-технічних вимог і подовжено термін розкриття тендерних пропозицій до 14.08.2023.

Розроблені Підприємством медико-технічні вимоги до **MPT** подавалися на погодження Групі експертів та фахівців двічі⁸.

Перший раз медико-технічні вимоги до MPT 1,5 Тесла не погоджено через надання зауважень (пропозицій) до окремих технічних параметрів обладнання (зокрема, внутрішнього діаметра тунелю в ізоцентрі магніту)⁹. При опрацюванні цих медико-технічних вимог Групою експертів та фахівців перевищено встановлений на це термін¹⁰ на 2 календарні дні.

Другий – медико-технічні вимоги до MPT розроблено Підприємством з урахуванням пропозицій МОЗ, що надійшли 22.05.2023 (лист від 20.05.2023 № 25-01/13532/2-23), в яких враховано пропозицію Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської обласної військової адміністрації¹¹ щодо закупівлі MPT 1,5 Тесла і MPT 3 Тесла, а також комунальних закладів охорони здоров'я 15 областей щодо технічного параметра «внутрішній діаметр тунелю в ізоцентрі магніту», необхідного їм для проведення діагностики.

За результатами розгляду цих медико-технічних вимог до MPT 1,5 Тесла і MPT 3 Тесла (протокол засідання Групи експертів та фахівців від 22.06.2023 № 22/06/2023)

⁷ Рішення від 12.07.2023 № 10479-р/пк-пз.

⁸ Листи від 22.05.2023 № 01/469-05/2023 (медико-технічні вимоги до MPT 1,5 Тесла) та від 14.06.2023 № 01/545-06/2023 (медико-технічні вимоги до MPT 1,5 Тесла і MPT 3 Тесла).

⁹ Згідно із протоколом засідання Групи експертів та фахівців від 31.05.2023 № 31/05/2023.

¹⁰ Встановленого підпунктом 1 пункту 1 розділу III Положення про групи експертів та фахівців, що залучаються до роботи Постійної робочої групи МОЗ з питань профільного супроводу закупівель, затвердженого наказом МОЗ від 06.06.2022 № 966 (у термін, що не перевищує 7 календарних днів).

¹¹ Лист від 12.05.2023 № 3848/0/29-23.

експерти зазначили, що подані на погодження медико-технічні вимоги є актуальними (не обмежують конкуренцію), відповідають предмету закупівлі, та погодили їх.

Погоджені Групою експертів та фахівців медико-технічні вимоги до МРТ 1,5 Тесла і МРТ 3 Тесла Підприємством листом від 26.06.2023 № 01/568-06/2023 надіслано на погодження МОЗ, яке погодило їх без зауважень (лист від 28.06.2023 № 25-04/17707/2-23).

При розгляді медико-технічних вимог до МРТ 1,5 Тесла і МРТ 3 Тесла Групою експертів та фахівців і МОЗ¹² дотримані терміни їх опрацювання.

Разом з тим розроблені Підприємством медико-технічні вимоги до МРТ 1,5 Тесла не враховували технічних особливостей такого обладнання усіх виробників, а обмежувались лише двома. Ці медико-технічні вимоги були розглянуті і погоджені Групою експертів та фахівців і МОЗ без зауважень¹³ та враховані Підприємством у тендерній документації.

Антимонопольним комітетом України за результатами розгляду скарг учасника закупівель встановлено порушення законодавства у сфері закупівель у частині дискримінації учасників та зобов'язано Підприємство внести зміни до тендерної документації з метою усунення порушень¹⁴.

Підприємством згідно з протоколами уповноваженої особи від 24.08.2023 № 1677 та від 25.08.2023 № 1685 у медико-технічних вимогах тендерної документації змінено 4 технічні параметри для закупівлі МРТ.

Аудитом встановлено, що Порядок використання коштів не визначає процедуру погодження змін до медико-технічних вимог, відповідно, Підприємство не надсилало медико-технічних вимог із внесеними змінами на розгляд і погодження Групі експертів та фахівців і МОЗ.

До складу **Групи експертів та фахівців**, визначеної наказом МОЗ від 07.07.2022 № 1183¹⁵, включено 10 експертів та фахівців: державний експерт експертної групи з питань медичних виробів та косметичних виробів Директорату фармацевтичного забезпечення МОЗ, завідувач кафедри внутрішньої медицини № 1 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, директор Департаменту оцінки медичних технологій державного підприємства «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України», генеральний директор державного українського об'єднання «Політехмед» (що належить до сфери управління МОЗ, за згодою), директор державного підприємства «Український медичний центр сертифікації» (за згодою), провідний науковий співробітник відділу інтервенційної кардіології

¹² Встановленого пунктом 9 Порядку використання коштів (у строк, що не перевищує 10 робочих днів).

¹³ Закупівлі: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-07-06-012415-a>, <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-07-07-012144-a>. Лист МОЗ від 28.06.2023 № 25-04/17707/2-23.

¹⁴ Рішення Комісії Антимонопольного комітету від 27.08.2023 № 11635-р/пк-пз та від 01.08.2023 № 11843-р/пк-пз.

¹⁵ «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України».

Державної установи «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені академіка М. Д. Стражеска» Національної академії медичної наук України (за згодою), завідувач кафедри радіології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (за згодою), завідувач відділення медичної фізики ТОВ «Медичний центр імені академіка Ю. П. Спіженка» (за згодою), представник Громадської організації «Афіна. Жінки проти раку» (з правом дорадчого голосу, за згодою), головний спеціаліст відділу супроводу державних закупівель Фінансово-економічного департаменту МОЗ (без права голосу) – секретар Групи експертів та фахівців.

З 19.08.2023¹⁶ зі складу Групи експертів та фахівців виключено директора державного підприємства «Український медичний центр сертифікації» та завідувача відділення медичної фізики ТОВ «Медичний центр імені академіка Ю. П. Спіженка».

Згідно з положенням про Групу експертів та фахівців¹⁷ до її завдань, зокрема, віднесено опрацювання медико-технічних вимог до товарів, що є предметом закупівлі, які надаються Підприємством, у термін, що не перевищує 7 календарних днів, та за необхідності надання зауважень / пропозицій до медико-технічних вимог з відповідними обґрунтуванням.

Групою експертів та фахівців медико-технічні вимоги до лінійних прискорювачів та МРТ 1,5 Тесла опрацьовано неякісно, як наслідок, погоджені нею медико-технічні вимоги містили дискримінаційні вимоги. Ці медико-технічні вимоги у подальшому погоджені МОЗ та враховані Підприємством у тендерній документації. Координація роботи щодо формування та затвердження медико-технічних вимог належала до повноважень Першого заступника Міністра охорони здоров'я України С. Дуброва.

Отже, на думку аудиторів, **здійснення підготовки медико-технічних вимог до високовартісного медичного обладнання належно не організоване та потребує більшої уваги МОЗ.**

¹⁶ Наказом МОЗ від 19.08.2023 № 1490 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04 квітня 2019 року № 725».

¹⁷ Положення про групи експертів та фахівців, що залучаються до роботи Постійної робочої групи МОЗ з питань профільного супроводу закупівель, затверджене наказом МОЗ від 06.06.2022 № 966.

1.2. Чи була закупівля високовартісного медичного обладнання проведена з дотриманням вимог законодавства

У 2023 році Підприємство здійснило 12 процедур закупівель високовартісного медичного обладнання, з яких сім завершилися, чотири не відбулися через відсутність пропозицій учасників закупівель та одна була скасована. Надходження значної кількості скарг учасників закупівель (15), більшість з яких задоволені Антимонопольним комітетом України, свідчить, зокрема, про проблеми з підготовкою тендерної документації.

Завдяки значним обсягам закупівлі МРТ та лінійних прискорювачів, та пільговим умовам виробників та роботі Підприємства з товарним ринком придбання обладнання здійснено зі значною економією коштів. Остаточна вартість закуплених лінійних прискорювачів та МРТ 1,5 Тесла менша від очікуваної вартості на 47 та 34 відс. відповідно. Водночас процес закупівель був ускладнений юридичними та технічними проблемами, такими як недостатність електронного функціоналу системи Прозоро та некоректна оцінка тендерних пропозицій. Це призвело до оскарження процедур закупівель та збільшення тривалості проведення таких процедур.

Для придбання доведеного МОЗ високовартісного медичного обладнання Підприємством у 2023 році оголошено проведення 12 процедур закупівель: процедури щодо 7 закупівель завершені, оголошені торги щодо 4 закупівель не відбулися через відсутність тендерних пропозицій та одна скасована через технічну помилку в системі Прозоро. У процесі закупівель надійшло 15 скарг, з яких 10 (або 67 відс.) були задоволені, з них 4 стосувались медико-технічних вимог. Вартість закупівлі МРТ 1,5 Тесла була на третину меншою за очікувану, що пов'язано з пільговими умовами виробника (ціна та першочерговість) (лист ТОВ «АРТЕК МЕДІКАЛ ГРУП» від 31.01.2024 № 08/01), вартість закупівлі лінійних прискорювачів на 47 відс. менша за очікувану.

Інформація щодо оголошених закупівель, надходження та розгляду скарг, результатів проведених закупівель наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Дані щодо оголошення закупівель, надходження та розгляду скарг, результатів проведених у 2023 році закупівель високовартісного медичного обладнання

№ з/п	Найменування обладнання	Кількість одиниць	Дата оголошення	Застосована процедура закупівель	Кількість скарг	Результат розгляду скарг	Результат проведення процедур закупівель
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Лінійний прискорювач	15	24.05.2023	відкриті торги	5	2 задоволено, 3 відмовлено	договір від 26.09.2023 № 09/502-09/2023
2.	МРТ 1,5 Тесла	8	06.07.2023	відкриті торги	3	2 задоволено, 1 відмовлено	договір від 09.11.2023 № 09/552-11/2023

1	2	3	4	5	6	7	8
3.	MPT 3 Tesla	1	06.07.2023	відкриті торги	4	4 задоволено	не відбулися
4.	MPT 1,5 Tesla	8	07.07.2023	відкриті торги	3	2 задоволено, 1 відмовлено	договір від 09.11.2023 № 09/553-11/2023
5.	Стоматологічний комп'ютерний томограф	1	01.12.2023	відкриті торги	0	0	договір від 20.12.2023 № 09/659-12/2023
6.	Лінійний прискорювач	6	01.12.2023	запит (ціни) пропозицій	0	0	скасована
7.	Лінійний прискорювач	6	05.12.2023	запит (ціни) пропозицій	0	0	не відбулися
8.	Лінійний прискорювач	6	11.12.2023	запит (ціни) пропозицій	0	0	не відбулися
9.	MPT 1,5 Tesla	6	14.12.2023	запит (ціни) пропозицій	0	0	договір від 27.12.2023 № 09/717-12/2023
10.	MPT 3 Tesla	1	14.12.2023	запит (ціни) пропозицій	0	0	договір від 22.12.2023 № 09/664-12/2023
11.	MPT 1,5 Tesla	6	18.12.2023	запит (ціни) пропозицій	0	0	не відбулися
12.	MPT 3 Tesla	5	21.12.2023	запит (ціни) пропозицій	0	0	договір від 27.12.2023 № 09/712-12/2023
	Всього	x	x	x	15	10 задоволено, 5 відмовлено	7 договорів, 4 закупівлі не відбулися, 1 скасована

Джерело інформації: Дані електронної системи Прозоро, документи Підприємства.

Під час моніторингу Держаудитслужби за результатами аналізу питання відповідності вимог тендерної документації вимогам Закону України «Про публічні закупівлі», **встановлено порушення** частини восьмої статті 12 Закону¹⁹: у тендерній документації Підприємство передбачило вимогу щодо надання документів, визначених у пункті 4 розділу 3 тендерної документації, у паперовому вигляді.

¹⁸ Висновки про результати моніторингу процедури закупівлі № UA-2023-07-06-012415-а від 22.12.2023 та № UA-2023-07-07-012414-а від 18.12.2023.

¹⁹ Згідно з частиною восьмою статті 12 Закону України «Про публічні закупівлі», подання інформації під час проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі здійснюється в електронному вигляді через електронну систему закупівель. Замовникам забороняється вимагати від учасників подання у паперовому вигляді інформації, поданої ними під час проведення процедури закупівлі / спрощеної закупівлі.

Підприємство подало позовні заяви до Київського окружного адміністративного суду про визнання протиправним та скасування висновків Держаудитслужби (номери відкриття проваджень від 26.12.2023 № 320/17246/24 та від 28.12.2023 № 320/15366/24). У позовних заявах зазначено, що оскільки електронна система закупівель взагалі не містить технічного функціоналу для замовника, що дозволяє йому із застосуванням електронного майданчика направити учасникам вимогу про продовження строку дії тендерних пропозицій, Підприємство конкретизувало у розділі 3 тендерної документації спосіб надання учасником закупівель погодження на продовження строку дії поданої ним тендерної пропозиції (у паперовому вигляді (поштою) або у вигляді електронного документа (електронною поштою) тощо). На 14.11.2024 рішення за цими провадженнями не прийняті.

Неналежний розгляд Підприємством тендерних пропозицій збільшило тривалість процесу закупівель та постачання у заклади охорони здоров'я високовартісного медичного обладнання.

Так, Підприємством було ухвалене рішення продовжити строк розгляду пропозицій учасника ТОВ «АРТЕК МЕДІКАЛ ГРУП» щодо двох закупівель **MPT 1,5 Tesla**, разом з тим протоколами Підприємства від 12.09.2023 №№ 1721 і 1722 відхилені ці пропозиції як такі, що не відповідають тендерній документації. Рішеннями Комісії Антимонопольного комітету (від 04.10.2023 №№ 15869-р/пк-пз та 15829-р/пк-пз) Підприємство зобов'язане скасувати рішення про відхилення пропозицій.

У рішеннях Комісії Антимонопольного комітету зазначено, що **внаслідок допущення арифметичної помилки та неврахування Підприємством формули показника мінімального часу зростання градієнта на кожен вісь, медико-технічні вимоги у цій частині фактично є викривленими та такими, що спотворюють суть самої вимоги**. Також вказано, що **вибірковим та хибним є посилання Підприємства** на параметр обладнання щодо «кількості незалежних каналів прийому, які можна одночасно використати для одного сканування в одному полі огляду...».

Рішення про відхилення пропозицій ТОВ «АРТЕК МЕДІКАЛ ГРУП» Підприємством були скасовані 17.10.2023, як наслідок, договори про закупівлю (оголошення про закупівлю від 06.07.2023 та від 07.07.2023) укладені лише 09.11.2023.

На підставі рішень Комісії Антимонопольного комітету²⁰, прийнятих за результатами розгляду скарг чотирьох учасників закупівлі (із 5-ти), згідно із протоколами уповноваженої особи Підприємства від 24.08.2023 № 1681, від 14.09.2023 № 1725, від 23.10.2023 № 1853, від 15.11.2023 № 1968 скасовано рішення Підприємства²¹ про визначення ТОВ «ПРОТЕК СОЛЮШНЗ УКРАЇНА» (двічі поспіль), ТОВ «Астріум»,

²⁰ Від 14.08.2023 № 12660-р/пк-пз, від 11.09.2023 № 14414-р/пк-пз, від 17.10.2023 № 16574-р/пк-пз, від 08.11.2023 № 17943-р/пк-пз.

²¹ Протоколи уповноваженої особи Підприємства від 26.07.2023 № 1531, від 25.08.2023 № 1687, від 28.09.2023 № 1746, від 26.10.2023 № 1873.

ТОВ «АФС Медичинтехнік» переможцем вказаної процедури закупівлі **МРТ 3 Тесла** (оголошеної 06.07.2023) та відхилено тендерні пропозиції цих трьох учасників. Причинами ухвалення таких рішень є зазначення ТОВ «ПРОТЕК СОЛЮШНЗ УКРАЇНА» недостовірної інформації у тендерній пропозиції та невідповідність тендерних пропозицій ТОВ «Астріум» і ТОВ «АФС Медичинтехнік» умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі тендерної документації.

Також з останньої причини на підставі рішень уповноваженої особи Підприємства (протоколи від 20.09.2023 № 1731, від 16.11.2023 № 1971) відхилено тендерні пропозиції ще двох учасників ТОВ «АРТЕК МЕДІКАЛ ГРУП» і ТОВ «КІНД ІНТЕРСЛУХ КИЇВ» та закупівля визнана такою, що не відбулася через відсутність пропозицій учасників закупівлі МРТ 3 Тесла.

Отже, **неякісна оцінка Підприємством тендерних пропозицій учасників закупівель** призвела до неодноразового оскарження рішень Підприємства про визначення переможця закупівлі та збільшила тривалість закупівлі.

Підприємством **загалом придбано 44 од. високовартісного медичного обладнання**, з них 22 МРТ 1,5 Тесла²², 6 МРТ 3 Тесла²³, 15 лінійних прискорювачів²⁴ та один стоматологічний комп'ютерний томограф²⁵. Загальна вартість закупівель становила 1 636,1 млн грн (дані наведені у схемі 2).

²² «Томограф магнітно-резонансний MAGNETOM Sola (Система магнітно-резонансної томографії (з напруженістю магнітного поля не менше 1,5 Тесла))» виробника «Siemens Healthcare GmbH», Німеччина на заводах: «Siemens Healthcare GmbH Magnetic Resonance (MR)», Німеччина, та «Siemens Shenzhen Magnetic Resonance Ltd.», Китай.

²³ «МРТ системи, для всього тіла, надпровідний магніт SIGNA Architect (Магнітно-резонансний томограф з напруженістю (індукцією) магнітного поля не менше 3 Тесла)», виробник ДЖИІ МЕДІКАЛ СІСТЕМС ЛЛС 3200 Ен. Гранд Вью Бульвар Уокешо, ВІ 53188, США, ДЖИІ Хеалскеа Мануфактурінг ЛЛС 3001 Вест Радіо Драйв Флоренс, ПК 29501, США ДЖИІ ХЕАЛСКЕА (ТЯНДЖІН) КОМПАНІ ЛІМІТЕД НО. 266 ДЖІНГСАН РОАД, ТЯНДЖІН ЕІРПОРТ ЕКОНОМІК ЕРІА, 300308, Китайська народна республіка (1 од.); «Магнітно-резонансний томограф Vantage Galan 3T MRT-3020/E1 (Магнітно-резонансний томограф з напруженістю (індукцією) магнітного поля не менше 3 Тесла)», виробник CANON MEDICAL SYSTEMS CORPORATION, Японія (5 одиниць).

²⁴ «Медичний лінійний прискорювач Elekta Harmony з комплексом обладнання (система лінійного прискорювача)», виробництва Електа Солюшинс Ей Бі, Швеція.

²⁵ «Стоматологічна рентгенівська система DENTRIX (Стоматологічний комп'ютерний томограф)» виробництва HDX WILL CORP, № 105,106, 201, 202, 203, 204, 38, вул. Осонсасикмьон, 4, станція Осон, р-н Хиндок-гу, м. Чхонджу, провінція Чхунчхон, 28161, Республіка Корея.

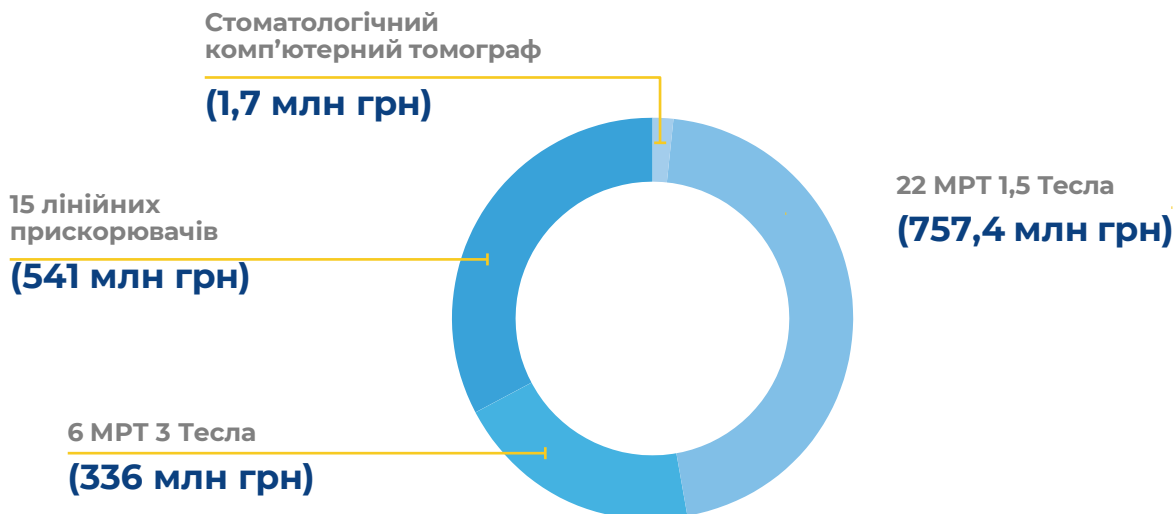

Схема 2. Дані щодо придбаного високовартісного медичного обладнання та його вартість
Джерело інформації: Дані договорів про закупівлю.

Аудитом встановлено, що до п'яти договорів про закупівлю (із 7) вносилися зміни, зокрема переносилися терміни постачання обладнання через неготовність у закладах охорони здоров'я приміщень.

Так, термін поставки лінійних прискорювачів за договором від 26.09.2023 № 09/502-09/2023 продовжувався **п'ять разів** з причин незатвердження МОЗ переліку закладів охорони здоров'я, для яких вони будуть закуповуватись, що унеможливило складання постачальником графіка відвантаження такого обладнання від виробника; неготовності приміщень до отримання і встановлення лінійного прискорювача у жодному закладі охорони здоров'я; технічних недоліків приміщень, які не дозволяли здійснювати монтажні та пусконаладжувальні роботи.

Також через неготовність приміщень у закладах охорони здоров'я до договорів від 09.11.2023 №№ 09/552-11/2023 та 09/553-11/2023 на час здійснення аудиту внесено **чотири зміни** щодо термінів поставки 16 од. MPT 1,5 Тесла, які продовжили постачання обладнання на 5–7 місяців. Зміною до договору від 27.12.2023 № 09/717-12/2023 збільшено термін постачання 6 од. MPT 1,5 Тесла на півроку та договору від 22.12.2023 № 09/664-12/2023 — 1 од. MPT 3 Тесла — на три місяці. Крім того, після завершення аудиту 22.11.2024 внесені зміни до усіх трьох договорів про закупівлю MPT 1,5 Тесла, якими продовжено термін поставки 20 од. ще на 4 місяці — до 01.04.2025.

1.3. Чи забезпечено розподіл високовартісного медичного обладнання до закладів охорони здоров'я, в яких наявна матеріально-технічна база, приміщення для встановлення й експлуатації обладнання, персонал

МОЗ не встановило чітких критеріїв для оцінки наявних матеріально-технічної бази, приміщень та персоналу з метою розподілу високовартісного медичного обладнання. Невизначеність таких критеріїв призвела до нерелевантного розподілу обладнання. Заклади, яким розподілено обладнання, часто не мали ні готових приміщень, ні достатніх ресурсів для їх підготовки, встановлення та подальшої експлуатації такого обладнання. МОЗ обґрунтувало свій підхід прагненням забезпечити рівний доступ населення України до медичної допомоги, однак неякісне планування і нездійснення комплексного аналізу потреб адміністративно-територіальних одиниць України призвели до численних проблем із його встановленням та введенням в експлуатацію.

Крім того, у порушення Порядку використання коштів МОЗ не визначило особливостей розподілу закупленого високовартісного медичного обладнання.

Конкретні випадки, такі як розподіл обладнання до закладу охорони здоров'я, яке не відповідає замовленому щодо його типу та кількості, або до закладу, яке не має підготовлених приміщень, свідчать про системні недоліки в процесі аналізу потреб та ухвалення управлінських рішень. Неefективне управління МОЗ процесами забезпечення потреби закладів охорони здоров'я призводило до затримок у розподілі закупленого обладнання, наслідком яких стане тривале невикористання та моральне старіння обладнання, зволікання із забезпеченням громадян України якісною і доступною медичною допомогою. Водночас Порядок використання коштів не визначає терміну підготовки МОЗ або Підприємством наказу про розподіл обладнання.

МОЗ не виконало вимог абзацу третього пункту 10 Порядку використання коштів та не визначило критеріїв для оцінки наявних приміщень, необхідних для встановлення та експлуатації високовартісного медичного обладнання, відповідної матеріально-технічної бази та персоналу.

За інформацією МОЗ ²⁶, жорсткі критерії щодо оцінювання матеріально-технічної бази, приміщень та персоналу при централізованій закупівлі МРТ і лінійних прискорювачів Міністерством не встановлювались, оскільки це могло б обмежити доступ до обладнання адміністративно-територіальних одиниць України, які мають менш розвинену інфраструктуру.

МОЗ також не виконало вимоги абзацу четвертого пункту 10 Порядку використання коштів та **не визначило особливостей розподілу** високовартісного медичного обладнання.

Аудитом встановлено, що закуплене обладнання розподілене до 39 закладів охорони здоров'я (установ, університету) 20 адміністративно-територіальних одиниць України.

²⁶ Службова записка Департаменту медичних послуг від 24.10.2024.

Наказ про розподіл закуплених наприкінці вересня 2023 року лінійних прискорювачів видано МОЗ лише через півроку, наказ про розподіл закуплених 16 од. МРТ 1,5 Тесла — через 2,5 місяці після укладання договорів про закупівлю. При цьому Порядок використання коштів не визначає терміну підготовки МОЗ або Підприємством наказу про розподіл.

Інформація щодо розподілу закупленого обладнання наведена у табл. 2.

Таблиця 2

**Дані щодо розподілу лінійних прискорювачів, МРТ,
стоматологічного комп'ютерного томографа**

№ з/п	Договір про закупівлю	Назва обладнання	Кількість обладнання	Наказ МОЗ про розподіл	Накази МОЗ про внесення змін до розподілів
1	2	3	4	5	6
1.	Від 26.09.2023 № 09/502-09/2023	Лінійний прискорювач	15	Від 21.03.2024 № 489	Від 17.08.2024 № 1438
2.	Від 09.11.2023 № 09/552-11/2023	МРТ 1,5 Тесла	8	Від 22.01.2024 № 111	Від 18.03.2024 № 459, Від 04.04.2024 № 573, Від 12.06.2024 № 1015
3.	Від 09.11.2023 № 09/553-11/2023	МРТ 1,5 Тесла	8		
4.	Від 27.12.2023 № 09/717-12/2023	МРТ 1,5 Тесла	6		
5.	Від 22.12.2023 № 09/664-12/2023	МРТ 3 Тесла	1		
6.	Від 27.12.2023 № 09/712-12/2023	МРТ 3 Тесла	5		
7.	Від 20.12.2023 № 09/659-12/2023	Стоматологічний комп'ютерний томограф	1	Від 19.01.2024 № 100	—

Джерело інформації. Документи МОЗ, Підприємства.

Встановлено, що **високовартісне медичне обладнання розподілене до закладів охорони здоров'я, які не мали відповідних приміщень та потребували іншого додаткового обладнання для його встановлення.**

Так, незважаючи на те, що у листі ДНП «Національний інститут раку» від 22.12.2023 № 2039/0/2-23 до МОЗ міститься прохання забезпечити інститут МРТ 3 Тесла, що скоротить час очікування пацієнтами діагностичної процедури (становить близько місяця), наказом МОЗ від 22.01.2024 № 111 розподілено МРТ 1,5 Тесла. Зміни щодо розподілу необхідного для інституту обладнання внесені наказом МОЗ від 18.03.2024 № 459.

У той час КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради у листі від 26.01.2024 № 01/01-07/267 до МОЗ зазначило, що лікарні розподілено МРТ 3 Тесла, який не підходить за потужністю до наявного приміщення, до якого вже заведений електричний кабель необхідної потужності для встановлення МРТ 1,5 Тесла. Відповідні зміни МОЗ внесені наказом від 12.06.2024 № 1015.

Крім того, МОЗ, не здійснивши належного аналізу потреби Харківського національного медичного університету від 09.01.2024, наказом від 22.01.2024 розподілило МРТ 1,5 Тесла до університету, який у листі від 09.02.2024 № 01-13/667 повідомив Підприємство про неготовність приміщення для встановлення і введення в експлуатацію розподіленого обладнання та відсутність фінансування для виготовлення проектно-кошторисної документації, проведення відповідних ремонтних робіт у 2024 році. Університет вилучено з розподілу згідно з наказом МОЗ від 04.04.2024 № 573.

Також ДНП «Національний інститут раку» листом від 18.09.2023 № 1505/0/2-23 повідомило МОЗ про наявність приміщення, яке відповідає технічним вимогам та не потребує додаткових коштів з державного бюджету, для встановлення одного лінійного прискорювача. Для другого комплекту обладнання додатково необхідне проведення будівельно-монтажних робіт з реконструкції частини приміщень радіологічного корпусу. Незважаючи на це, МОЗ включило це підприємство у наказ про розподіл від 21.03.2024 № 489, розподіливши йому 2 од. обладнання. Лише через 5 місяців після видання наказу про розподіл, МОЗ внесено 17.08.2024 зміни до нього і перерозподілено одну одиницю обладнання до іншого закладу охорони здоров'я.

1.4. Чи встановлено та введено в експлуатацію закуплене високовартісне медичне обладнання

Через неготовність у закладах охорони здоров'я приміщень для встановлення високовартісного медичного обладнання, із 44 од. обладнання, закупленого у 2023 році, на час здійснення аудиту поставлено до закладів охорони здоров'я лише половину. Визначений у паспорті бюджетної програми на 2023 рік за КПКВК 2301400 результативний показник введення в експлуатацію на рівні 100 відс. не виконаний, на 30.10.2024 рівень введення в експлуатацію становив 4,5 відсотка. Управлінські рішення про прискорення підготовки приміщень у закладах охорони здоров'я, забезпечення наявності додаткового обладнання для вчасного постачання та введення в експлуатацію обладнання МОЗ не ухвалювалися.

Більшість документів щодо здійснення оплати та постачання обладнання оформлені Підприємством та постачальниками з недотриманням умов договорів про закупівлю. Окремі з них мають невідповідності щодо параметрів вантажу та не підтверджують постачання обладнання у необхідній кількості, комплектності та якості. Через неналежне зберігання високовартісного медичного обладнання, наявні ризики змін його технічних можливостей та необхідності залучення додаткових фінансових ресурсів для їх усунення.

Підприємством вчасно відповідно до умов договорів про закупівлю проведена постачальникам попередня оплата за високовартісне медичне обладнання у розмірі 100 відсотків. Згідно з Порядком використання коштів термін попередньої оплати у договорах про закупівлю такого обладнання становив не більше 12 місяців, однак через

неготовність приміщень для встановлення обладнання та поставку лише його половини від закупленого, термін попередньої оплати збільшено до 18 місяців²⁷.

Інформація щодо здійсненої Підприємством оплати за договорами про закупівлю, поставленого до закладів охорони здоров'я обладнання та дебіторської заборгованості, яка рахується у бухгалтерському обліку Підприємства, станом на 01.11.2024 наведена у табл. 3.

Таблиця 3

**Дані щодо здійсненої Підприємством оплати за договорами,
поставленого до закладів охорони здоров'я обладнання
та дебіторської заборгованості станом на 01.11.2024**

№ з/п	Дата і номер договору	Здійснено оплату за договором		Поставлено обладнання до закладів охорони здоров'я		Дебіторська заборгованість у бухгалтерському обліку Підприємства станом на 01.11.2024 (тис. грн)
		к-ть, од.	сума, тис. грн	к-ть, од.	сума, тис. грн	
1	2	3	4	5	6	7
Лінійні прискорювачі						
1.	Від 26.09.2023 № 09/502-09/2023	15	541000,0	15	541000,0	0
МРТ 1,5 Тесла						
2.	Від 09.11.2023 № 09/552-11/2023	8	278997,0	1	34874,6	244122,4
3.	Від 09.11.2023 № 09/553-11/2023	8	277499,0	4	138749,5	138749,5
4.	Від 27.12.2023 № 09/717-12/2023	6	200940,0	0	0	200940,0
МРТ 3 Тесла						
5.	Від 22.12.2023 № 09/664-12/2023	1	56500,0	1	56500,0	0
6.	Від 27.12.2023 № 09/712-12/2023	5	279500,0	0	0	279500,0
Стоматологічний комп'ютерний томограф						
7.	Від 20.12.2023 № 09/659-12/2023	1	1680,0	1	1680,0	0
	Всього	44	1636116,0	22	772804,1	863311,9

Підприємством не забезпечено належного контролю за оформленням рахунків на оплату та заявок на постачання високовартісного медичного обладнання до закладів охорони здоров'я відповідно до умов договорів про закупівлю.

З недотриманням умов усіх семи договорів про закупівлю (пункт 5.1) рахунки на оплату не містили даних щодо назви виробника, країни виробництва (пакування, фасування, фрахтування, відправлення), номера партії або серійного номера, строку служби та / або експлуатації.

²⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2024 р. № 1270 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 р. № 298 і від 7 березня 2022 р. № 216».

Заявки та уточнюючі заявки на поставку обладнання за п'ятьма договорами про закупівлю²⁸ складені Підприємством з недотриманням умов пункту 2.3 договорів та не містять інформації про адреси пунктів поставки.

Аудитом також встановлено невідповідності щодо виконання п'яти договорів²⁹. **Підприємством неналежно здійснено перевірку копій документів, наданих постачальниками, та не вжито заходів для усунення таких невідповідностей, що є недотриманням умов пункту 5.2 цих договорів.** Як наслідок, пакувальні листи, товарно-транспортні накладні **складені з недотриманням умов пунктів 5.1 та 6.5 договорів.**

Наприклад, з недотриманням умов пунктів 5.1 і 6.5 договору від 26.09.2023 № 09/502-09/2023 про закупівлю **лінійних прискорювачів:**

- пакувальні листи виробника на 15 комплектів лінійного прискорювача³⁰ не містять інформації про реквізити договору, найменування замовника і постачальника, адреси пункту поставки, умови транспортування та зберігання;
- у товарно-транспортних накладних перевізника ТОВ «Аграрій»³¹ на поставку 15 лінійних прискорювачів не вказані необхідні умови зберігання та транспортування, інші критичні примітки щодо зберігання та транспортування товару.

Встановлено розбіжності в інформації щодо кількості місць і маси бруто, зазначеній у пакувальних листах виробника на 8 лінійних прискорювачів та у товарно-транспортних накладних перевізника ТОВ «Аграрій» при поставці лінійних прискорювачів до закладів охорони здоров'я³².

Довідково. У пакувальному листі виробника від 04.10.2024 на постачання лінійного прискорювача до КП «Рівненський обласний протипухлинний центр» Рівненської обласної ради зазначено 37 місць із масою обладнання 11735 кг, тоді як у товарно-транспортній накладній перевізника від 14.10.2024 № 14/1-10-39 місць із масою 12385 кг.

²⁸ Договори №№ 09/502-09/2023, 09/552-11/2023, 09/553-11/2023, 09/664-12/2023, 09/717-12/2023.

²⁹ Договори №№ 09/502-09/2023, 09/552-11/2023, 09/553-11/2023, 09/659-12/2023, 09/664-12/2023.

³⁰ Від 19.06.2024, 19.07.2024, 01.08.2024, 13.08.2024, 04.09.2024, 23.09.2024, 25.09.2024, 26.09.2024, 27.09.2024, 04.10.2024, 04.10.2024, 07.10.2024, 08.10.2024, без дати до КНП «Прикарпатський клінічний онкологічний центр Івано-Франківської обласної ради» і КНП «Обласний центр онкології» м. Харків.

³¹ Від 17.09.2024 № 17-09, від 10.07.2024 № 10-07, від 08.10.2024 № 08-10, від 02.10.2024 № 02-10, від 03.09.2024 № 03-09, від 19.08.2024 № 19-08, від 29.07.2024 № 29-07, від 14.10.2024 № 14-10-3, від 14.10.2024 № 14-10-4, від 15.10.2024 № 15-10, від 17.10.2024 № 17-10, від 17.10.2024 № 17-10/1, від 14.10.2024 № 14-10, від 14.10.2024 № 14/1-10, від 14.10.2024 № 14-10-2.

³² ДНП «Національний інститут раку», КП «Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер Полтавської обласної ради», КНП «Прикарпатський клінічний онкологічний центр Івано-Франківської обласної ради», КНП «Обласний клінічний онкологічний центр Кіровоградської обласної ради», КНП «Одеський регіональний клінічний протипухлинний центр» Одеської обласної ради, КП «Рівненський обласний протипухлинний центр» Рівненської обласної ради, КНП «Обласний центр онкології» м. Харків, КНП «Хмельницький обласний протипухлинний центр» Хмельницької обласної ради.

З недотриманням умов пункту 6.5 договору акти контролю кількості, комплектності та якості товару на лінійні прискорювачі оформлені ТОВ «МЕДРАДІОФІЗИКА-ПЛЮС» неналежно: не містять інформації щодо дати і номера видаткової накладної (8 актів), дати складання акта (4 акта)³³ і кількості місць (згідно з товаросупровідними документами)³⁴.

Також з недотриманням умов пунктів 5.1 та 6.5 договору від 22.12.2023 № 09/664-12/2023 щодо закупівлі **МРТ 3 Тесла**:

- пакувальний лист (який надрукований на бланку ТОВ «ПРОТЕК СОЛЮШНЗ УКРАЇНА», що не містить підпису, хоча у ньому зазначені дані для його підписання директором товариства, та дати складання) не містить інформації щодо реквізитів договору, найменування замовника, адреси пункту поставки, номера партії або серійного номера, назви виробника, країни виробництва (пакування, фасування, фрахтування, відправлення), кількості транспортних місць, умов транспортування та зберігання, а також немає інформації щодо розмірів 4 ящиків і 6 коробок;
- три товарно-транспортні накладні³⁵ не містять інформації щодо необхідних умов зберігання та транспортування, інших критичних приміток щодо зберігання та транспортування товару.

Згідно із цими трьома товарно-транспортними накладними загальна вартість МРТ 3 Тесла зазначена загалом у розмірі 46 330,0 тис. грн, або на 10 170,0 тис. грн менше від вартості товару за одиницю, визначеної у договорі про закупівлю (56 500,0 тис. гривень).

За даними Підприємства, **розбіжність у сумі 10 170,0 тис. грн виникла внаслідок допущення технічної помилки** у товарно-транспортній накладній № ЛО001440 — замість 11 300,0 тис. грн зазначено 1 130,0 тис. гривень. 25.11.2024 Підприємством надано товарно-транспортну накладну за таким же номером (№ ЛО001440 від 03.07.2024), в якій змінено суму без засвідчення внесених правок печаткою закладу охорони здоров'я та підписом відповідальної особи.

Отримані від Підприємства і Дніпропетровської обласної клінічної лікарні (на запит Рахункової палати від 22.10.2024 № 05-3610) **акти контролю кількості, комплектності та якості товару від 03.07.2024 № 1 різняться**, хоча згідно з пунктом 6.5 договору від 22.12.2023 № 09/664-12/2023 цей акт складається у 3-х примірниках, тобто вони повинні бути ідентичними.

³³ КНП «Обласний центр онкології» м. Харків, КНП Львівської обласної ради «Львівський онкологічний регіональний лікувально-діагностичний центр», КНП «Обласний клінічний онкологічний центр Кіровоградської обласної ради», КНП «Чернігівський медичний центр сучасної онкології» Чернігівської обласної ради.

³⁴ КНП «Обласний центр онкології» м. Харків.

³⁵ Від 03.07.2024 № ЛО001438 (загальна сума вантажу 18 362,5 тис. грн), № ЛО001439 (26 837,5 тис. грн), № ЛО001440 (1 130,0 тис. гривень).

Довідково. Так, в акті, наданому для аудиту Підприємством, у розділі «Комплектація» із 64 пунктів, включених до загальних технічних вимог до МРТ 3 Tesla, напроти 26 пунктів (технічних параметрів) у колонці «Відповідність (так/ ні)» стоїть позначка «+» (яка заповнювалася від руки). Також у цьому розділі зазначено (написано від руки), що «якісні характеристики будуть перевірені після введення в експлуатацію (ПЗ, клінічні програми і т. п.)». При цьому в акті, наданому для аудиту Дніпропетровською обласною клінічною лікарнею, у розділі «Комплектація» із 64 пунктів, включених до загальних технічних вимог до МРТ 3 Tesla, за жодним із пунктів (технічним параметром) не зазначено даних (всі колонки не заповнені), також немає інформації — «якісні характеристики будуть перевірені після введення в експлуатацію (ПЗ, клінічні програми і т. п.)».

З недотриманням пункту 6.5 договору від 22.12.2023 № 09/664-12/2023 станом на 18.11.2024 **у Підприємства немає належно оформленого акта контролю кількості, комплектності та якості товару**, оскільки підписаний акт від 03.07.2024 № 1 не підтверджує відповідності загальних технічних вимог до МРТ 3 Tesla, включених до розділу «Комплектація». Отже, кількість, комплектність та якість вказаного МРТ не підтвержені. Враховуючи зазначене, підстав для підписання уповноваженими представниками Підприємства видаткової накладної та / або акта приймання товару немає.

Водночас уповноваженими представниками ТОВ «ПРОТЕК СОЛЮШНЗ УКРАЇНА» та Підприємства без підтвердження відсутності зауважень до обладнання з боку Дніпропетровської обласної клінічної лікарні підписано видаткову накладну № ЛО001438 від 03.07.2024 щодо МРТ 3 Tesla у кількості 1 од. вартістю 56 500,0 тис. грн, що є недотриманням умов пункту 4.4 цього договору. Отже, з недотриманням положень розділу 8 цього договору Підприємство прийняло МРТ 3 Tesla без підтвердження кількості, комплектності та якості товару.

Підприємством та Дніпропетровською обласною клінічною лікарнею підписано видаткову накладну № 38966 від 03.07.2024, згідно з якою лікарні передано це МРТ 3 Tesla. Станом на 03.07.2024 приміщення лікарні не було готове до монтажу обладнання.

Аудитом встановлено, що одразу після видання наказу МОЗ про розподіл, Підприємство листом від 24.01.2024 № 07/416-01/2024 надіслало структурним підрозділам з питань охорони здоров'я та закладам охорони здоров'я МОЗ вимоги до приміщень для розміщення МРТ 1,5 Tesla і МРТ 3 Tesla та запропонувало заповнити анкету³⁶.

В анкеті Дніпропетровська обласна клінічна лікарня повідомила (лист від 01.02.2024 № 30/123), що фінансування на розробку / коригування проектно-кошторисної документації є, на реконструкцію приміщення – немає, орієнтовний термін готовності приміщення до монтажу «Клітки Фарадея» (частина МРТ) — 10 травня 2024 року.

³⁶ Запропонована форма анкети містила, зокрема, такі запитання: чи наявне фінансування на розробку / коригування проектно-кошторисної документації; чи наявне фінансування на реконструкцію приміщення; чи наявний в закладі генератор (від 150 кВт); чи виділена лінія електроспоживання (від 150 кВт).

Через неготовність приміщень у лікарні для розміщення МРТ 3 Tesla внесено зміни до договору від 22.12.2023 № 09/664-12/2023 та змінено строк поставки товару з «до 31.05.2024» на «до 31.08.2024». ТОВ «ПРОТЕК СОЛЮШНЗ УКРАЇНА» листом від 14.03.2024 № 1403/05 (підстава для зміни терміну поставки) повідомило Підприємству, що Дніпропетровською обласною клінічною лікарнею заплановано проведення ремонтних робіт до середини липня, а також зазначено, що МРТ має монтуватися «з коліс», оскільки під час зберігання МРТ має бути підключений до електроживлення (без коливань подачі електроенергії на корпус магніту, бо такі коливання призведуть до втрат гелію (до 100 л на день), та необхідності його термінового поповнення (вартість 1 л гелію більше 40 у. о.)); зберігання МРТ дозволено в приміщенні з певними кліматичними вимогами (це вимоги виробника) — за температурою і вологістю (зазвичай у медичному закладі такого приміщення немає і його необхідно винаймати).

Аудитом встановлено, що Дніпропетровською обласною клінічною лікарнею підписано та надано Підприємству документ «Тимчасове зберігання обладнання GE до початку монтажу» від 25.06.2024, яким підтверджено, що до початку монтажу МРТ 3 Tesla можливо зберігати на складі лікарні, де будуть забезпечені необхідні умови (температура, вологість, безперебійне електропостачання, водяне охолодження).

Разом з тим отриманий Дніпропетровською обласною клінічною лікарнею 03.07.2024 МРТ 3 Tesla (лист від 05.08.2024 № 14/899) був розміщений під аркою між блоками «Б» та «Д» нового хірургічного корпусу та згідно з технічними вимогами постачальника підключений до мереж водопостачання, електропостачання. Обладнання знаходиться під цілодобовим наглядом фахівців-інженерів радіологів та охорони лікарні.

Підприємство листами від 08.07.2024 № 07/2728-07/2024, від 01.08.2024 № 07/2992-08/2024 та від 11.09.2024 № 07/3448-09/2024 зверталось до Дніпропетровської обласної клінічної лікарні та Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської обласної військової адміністрації з вимогою забезпечити належні умови для зберігання МРТ, зокрема магніту та радіочастотної системи («Клітки Фарадея»), шляхом переміщення (за узгодженням з постачальником) до будівлі для підтримки охолодження системи та захисту від потенційного негативного впливу зовнішніх умов на працездатність МРТ 3 Tesla.

Лікарня повідомила Підприємство, що 18.09.2024 планується перенесення обладнання у приміщення на тимчасове зберігання.

Разом з тим на лист Підприємства від 23.10.2024 № 07/3950-10/2024 Дніпропетровська обласна клінічна лікарня повідомила, що на місці зберігання цього обладнання (під аркою між блоками «Б» та «Д») встановлене додаткове укриття.

Отже, наявні ризики недотримання при зберіганні МРТ 3 Tesla, закупленого за договором від 22.12.2023 № 09/664-12/2023, необхідних показників температури і вологості, що впливають на технічні характеристики цього обладнання (працездатність обладнання).

Листом від 22.11.2024 № 30/1540 Дніпропетровська обласна клінічна лікарня повідомила постачальника, що приміщення для монтажу обладнання «Клітки Фарадея» для встановлення МРТ 3 Tesla будуть готові 01.12.2024.

Датою поставки товару за умовами пункту 4.4 договору від 20.12.2023 № 09/659-12/2023 про закупівлю **стоматологічного комп'ютерного томографа** вважається дата підписання сторонами видаткової накладної. Водночас видаткову накладну № 31 від 14.05.2024 ТОВ «Екна Україна» та Підприємством підписано з недотриманням умов договору – без підписаного закладом охорони здоров'я акта контролю кількості, комплектності та якості товару за всіма технічними параметрами до стоматологічного комп'ютерного томографа. Відповідний акт підписано лише 29.05.2024.

Пакувальний лист на стоматологічний комп'ютерний томограф, наданий постачальником, не містить інформації щодо розміру та вмісту кожної упаковки, загальної кількості упаковок (складових), реквізитів договору, найменування постачальника, замовника, адреси пункту поставки, номера партії або серійного номера, зазначення країни виробництва (пакування, фасування, фрахтування, відправлення), умов транспортування та зберігання, що є недотриманням умов пунктів 5.1 та 6.5 договору № 09/659-12/2023.

Товарно-транспортна накладна № Р31 від 14.05.2024 також не містить інформації про необхідні умови зберігання та транспортування, інші критичні примітки щодо зберігання та транспортування товару. Крім того, на цій накладній немає відмітки про прийняття товару відповідальною особою закладу охорони здоров'я. Відповідно до технічних характеристик стоматологічної рентгенівської системи «DENTRIO» виробництва «HDX WILL CORP», Південна Корея, вага системи DENTRIO становить 243 кг, при цьому у товарно-транспортній накладній № Р31 від 14.05.2024 її маса — 0,15 т.

ТОВ «Екна Україна» та ДЗ «Басейнова стоматологічна поліклініка Міністерства охорони здоров'я України» 29.05.2024 підписали акт введення в експлуатацію, відповідно до якого постачальником здійснено монтаж, пусконаладжувальні роботи та кваліфіковане навчання медичного персоналу. Обладнання передано та введено в експлуатацію, а закладом — прийнято.

Разом з тим надання послуг із використанням стоматологічного комп'ютерного томографа розпочато ДЗ «Басейнова стоматологічна поліклініка Міністерства охорони здоров'я України» 22.07.2024, або майже через два місяці з дати введення в експлуатацію.

Подібно з недотриманням умов пунктів 5.1 та 6.5 договорів №№ 09/552-11/2023 та 09/553-11/2023 про закупівлю **МРТ 1,5 Tesla** оформлені документи щодо постачання обладнання до 5 закладів охорони здоров'я: пакувальні листи, товарно-транспортні накладні.

Крім того, **Підприємство немає частини документів, що підтверджує постачання МРТ 1,5 Tesla до 4-х закладів у повній комплектності:**

- пакувальні листи на 6 місць до КНП Сумської обласної ради «Сумська обласна клінічна лікарня»;

- пакувальні листи на 7 місць до КНП «Хмельницька обласна лікарня» Хмельницької обласної ради;
- пакувальні листи на 7 місць та товарно-транспортна накладна № Р-4 MRT від 21.08.2024 на 6 місць до КНП «Тернопільська обласна клінічна лікарня» Тернопільської обласної ради;
- пакувальні листи на 6 місць та товарно-транспортна накладна № Р-5 MRT на 6 місць до КНП «Вознесенська багатопрофільна лікарня» Вознесенської міської ради.

Встановлено також невідповідність параметрів (довжина, ширина, висота) ящиків (місць) вантажу у пакувальних листах та товарно-транспортних накладних щодо постачання MRT 1,5 Tesla до трьох закладів охорони здоров'я³⁷.

Довідково. Наприклад, 6 ящиків (місць) обладнання, поставлені до КНП «Тернопільська обласна клінічна лікарня» Тернопільської обласної ради, мають різні параметри у товарно-транспортній накладній № Р-44MRT від 10.10.2024 та у пакувальних листах від 01.10.2024 SIM410162930963 і SIM410162946199.

Крім того, 4 заклади охорони здоров'я оформили **акти контролю кількості, комплектності та якості товару** (акти № 1-MPT від 02.09.2024, № 3-MPT від 23.09.2024, № 4-MPT від 14.10.2024, № 5-MPT від 14.10.2024) без включення до них всієї інформації, яка підтверджує кількість, комплектність та якість обладнання³⁸. Підприємство **без підтвердження закладом відсутності зауважень до обладнання**, підписало видаткові накладні на поставку MRT 1,5 Tesla (які також не містять інформації про відсутність зауважень до товару, кількості, комплектності, якості), що є **недотриманням умов пункту 4.4 договору № 09/553-11/2023**. Водночас пунктом 8.1 договору визначено, що Підприємство зобов'язане прийняти якісний товар та у кількості і комплектності відповідно до умов договорів. Документів, що підтверджують виконання цієї умови, у Підприємства немає.

МОЗ у 2023 році не виконано результативного показника бюджетної програми за КПКВК 2301400: рівень введення в експлуатацію закупленого обладнання — 100 відсотків. Станом на 30.10.2024 рівень введення в експлуатацію обладнання вкрай низький і становить 4,5 відсотка. Введено в експлуатацію лише дві одиниці — MRT 1,5 Tesla та стоматологічний комп'ютерний томограф.

³⁷ КНП «Павлоградська лікарня інтенсивного лікування» Павлоградської міської ради, КНП «Хмельницька обласна лікарня» Хмельницької обласної ради, КНП «Тернопільська обласна клінічна лікарня» Тернопільської обласної ради.

³⁸ КНП Сумської обласної ради «Сумська обласна клінічна лікарня», КНП «Хмельницька обласна лікарня» Хмельницької обласної ради, КНП «Тернопільська обласна клінічна лікарня» Тернопільської обласної ради, КНП «Вознесенська багатопрофільна лікарня» Вознесенської міської ради.

МОЗ не забезпечило здійснення належного контролю за встановленням та введенням в експлуатацію високовартісного медичного обладнання, придбаного за рахунок бюджетних коштів, що є недотриманням вимог абзацу десятого пункту 7 Порядку використання коштів. Вжиті МОЗ заходи не дали очікуваного результату.

Міністром охорони здоров'я України В. Ляшком з метою контролю стану поставок та введення в експлуатацію лінійних прискорювачів та МРТ, починаючи з січня 2024 року, неодноразово проводились селекторні наради з керівниками структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я МОЗ, які були визначені отримувачами такого обладнання. Також Міністерством у серпні 2024 року³⁹ доведено до відома керівників структурних підрозділів з питань охорони здоров'я про заплановані візити представників Підприємства до закладів охорони здоров'я Житомирської, Рівненської, Волинської, Львівської, Закарпатської та Івано-Франківської областей з метою проведення перевірок процесу підготовки приміщень до приймання високовартісного медичного обладнання.

Згідно зі звітами про виконану роботу представників Підприємства⁴⁰ за результатами виїзних перевірок до закладів охорони здоров'я встановлено: у приміщенні КНП «Обласний клінічний онкологічний центр Кіровоградської обласної ради» ведуться зовнішні будівельні роботи для встановлення лінійного прискорювача, роботи у бункері мають розпочатися тільки 10.07.2024. Стан підготовки приміщення КНП «Кіровоградська обласна лікарня Кіровоградської обласної ради» для встановлення МРТ відповідає звітам, наданим постачальником. Приміщення дев'яти закладів охорони здоров'я знаходяться в активному процесі підготовки до приймання високовартісного медичного обладнання, всі роботи мають завершитись у термін, визначений у договорах про закупівлю, за винятком Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, в якому ще здійснюється розробка проєктно-кошторисної документації.

Також **МОЗ збирало інформацію про стан готовності приміщень** закладів охорони здоров'я для встановлення лінійних прискорювачів, наявність дозиметричного обладнання і системи комп'ютерної томографії станом на 17.05.2024, 07.06.2024, 11.07.2024 та 08.08.2024. **Після 08.08.2024 МОЗ такої інформації не збирало**⁴¹.

Так, станом на 08.08.2024 у п'яти закладах охорони здоров'я (КП «Волинська обласна клінічна лікарня» Волинської обласної ради, КНП «Одеський регіональний клінічний протипухлинний центр» Одеської обласної ради», КП «Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер Полтавської обласної ради», КП «Рівненський обласний протипухлинний центр» Рівненської обласної ради, КНП «Чернігівський медичний центр сучасної онкології» Чернівецької обласної ради, ДНП «Національний інститут раку») велися будівельні роботи всередині приміщення, трьох (КНП «Прикарпатський клінічний онкологічний центр Івано-Франківської обласної ради», КНП «Обласний клінічний онкологічний центр Кіровоградської обласної ради», КНП «Хмельницький обласний

³⁹ Лист МОЗ від 15.08.2024 № 25/32320/2-24, за підписом заступника Міністра охорони здоров'я — головного державного санітарного лікаря України.

⁴⁰ Звіти про виконану роботу від 24.06.2024 та від 26.08.2024.

⁴¹ За інформацією в. о. директора Департаменту медичних послуг.

протирадіаційний центр» Хмельницької обласної ради) — всередині бункера, одному (КНП «Обласний центр онкології» м. Харків) — укладений договір на проведення будівельних робіт, двох (КНП «Тернопільський обласний клінічний онкологічний диспансер» Тернопільської обласної ради, ОКНП «Буковинський клінічний онкологічний центр») — приміщення готове для встановлення обладнання, двох (КНП Сумської обласної ради «Сумський обласний клінічний онкологічний центр», КНП «Клінічний центр онкології, гематології, трансплантології та паліативної допомоги Черкаської обласної ради») — завершено монтаж лінійного прискорювача.

Дозиметричне обладнання, необхідне для функціонування лінійного прискорювача, наявне у восьми закладах охорони здоров'я, чотирма закладами здійснювалася його закупівля⁴², трьома — взагалі не зазначено про його наявність⁴³. Очікують поставку системи комп'ютерної томографії, яка також необхідна для функціонування лінійного прискорювача, два заклади охорони здоров'я, чотири — здійснюють її закупівлю, у семи закладів таке обладнання є, двома — взагалі не зазначено про наявність такого обладнання.

Разом з тим за результатами розгляду повідомлень закладів охорони здоров'я про неповну готовність приміщень, відсутність обладнання, обов'язкового для експлуатації лінійних прискорювачів, жодних управлінських рішень МОЗ не ухвалено. Станом на 25.10.2024, за інформацією 15 закладів охорони здоров'я, наданою на запити Рахункової палати від 22.10.2024 №N№ 05-3610 і 05-3614, рівень готовності приміщень 100 відс. для встановлення лінійного прискорювача мають сім закладів охорони здоров'я, від 90 відс. до 98 відс. — чотири, від 75 відс. до 80 відс. — два, 55 відс. — один і 20 відс. — один заклад охорони здоров'я.

Наприклад, за інформацією КНП «Обласний центр онкології» м. Харків (лист від 01.11.2024 № 01-20/1340) станом на 25.10.2024 рівень готовності приміщення для встановлення лінійного прискорювача становить лише 20 відсотків. Для завершення робіт необхідно облаштувати покрівлю, захисну стінку та захисні двері приміщення, здійснити електромонтажні роботи, монтаж охолоджувача з обладнанням. Орієнтовний термін завершення робіт 01.04.2025. При цьому в інформації до МОЗ закладом зазначалося про укладення станом на 08.08.2024 тільки договору про проведення будівельних робіт.

Рівень готовності приміщення КНП «Прикарпатський клінічний онкологічний центр Івано-Франківської обласної ради» (лист від 31.10.2024 № 01-16/971) становить 55 відс., орієнтовний термін завершення робіт — до 30.11.2024. В інформації до МОЗ заклад зазначав про проведення будівельних робіт всередині бункера.

⁴² КНП «Одеський регіональний клінічний протирадіаційний центр» Одеської обласної ради, КНП «Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер» Полтавської обласної ради, КНП «Тернопільський обласний клінічний онкологічний диспансер» Тернопільської обласної ради, КНП «Хмельницький обласний протирадіаційний центр» Хмельницької обласної ради.

⁴³ КНП «Обласний клінічний онкологічний центр» Кіровоградської обласної ради, ДНП «Національний інститут раку», КНП Львівської обласної ради «Львівський онкологічний регіональний лікувально-діагностичний центр».

КНП «Чернігівський медичний центр сучасної онкології» Чернігівської обласної ради (лист від 18.11.2024 № 03/2-03/668) вказало, що за умов готовності приміщення на 100 відс., немає медичного персоналу для роботи на обладнанні, набір буде здійснено до введення в експлуатацію обладнання.

Станом на 18.11.2024 15 лінійних прискорювачів в експлуатацію не введені⁴⁴. Інформацією щодо місць їх зберігання у закладах охорони здоров'я Підприємство і МОЗ не володіють. Письмових підтверджень на виконання умов договору від 26.09.2023 № 09/502-09/2023 від ТОВ «МЕДРАДІОФІЗИКА-ПЛЮС» щодо встановлення, налагодження (пусконаладжувальні роботи), тестування обладнання та навчання медичного персоналу закладів охорони здоров'я методам роботи Підприємство немає.

Поставку закладам охорони здоров'я 5 од. МРТ 3 Тесла згідно із умовами договору від 27.12.2023 № 09/712-12/2023 заплановано здійснити до 16.12.2024.

Згідно із інформацією, наданою на запит Рахункової палати, станом на 25.10.2024 готовність приміщень для розміщення 5 од. МРТ 3 Тесла становила від 20 до 100 відс.:

- КНП «Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради» — 100 відс. (встановлено «Клітку Фарадея»);
- КП «Рівненська обласна клінічна лікарня імені Юрія Семенюка» Рівненської обласної ради — 95 відс. (роботи будуть завершені у строки, визначені постачальником обладнання);
- КП «Волинська обласна клінічна лікарня» Волинської обласної ради і КНП «Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М. І. Пирогова Вінницької обласної ради» — 75 відс. (встановлення «Клітки Фарадея» заплановано на листопад 2024 року);
- ДНП «Національний інститут раку» — 20 відсотків.

При цьому, за даними МОЗ, за результатами селекторної наради від 30.10.2024 у КП «Волинська обласна клінічна лікарня» Волинської обласної ради є проблеми із підрядником; КНП «Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М. І. Пирогова Вінницької обласної ради» після завершення екранування кабелю (що заплановане до 01.12.2024) постачальник робитиме перевірку / заміри; ДНП «Національний інститут раку» — готове прийняти МРТ з 20.12.2024.

Також станом на 30.10.2024, або через 9 місяців після розподілу, готовність чотирьох закладів охорони здоров'я для встановлення **МРТ 1,5 Тесла** становила від 50 до 80 відсотків. Рівень готовності приміщень КНП «Тернопільська обласна клінічна лікарня» Тернопільської обласної ради становив 50 відс., КП «Регіональний медичний центр родинного здоров'я» Дніпропетровської обласної ради – 75 відс., КНП «Обласна клінічна лікарня ім. О. Ф. Гербачевського» Житомирської обласної ради та КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А. Новака» Закарпатської обласної ради – по 80 відсотків. Ще чотири заклади охорони здоров'я взагалі не мали відповідно підготовлених приміщень.

Так, КП «Криворізька міська клінічна лікарня № 2» Криворізької міської ради ще не розпочало ремонтних робіт. КНП Київської обласної ради «Київська обласна клінічна лікарня» також роботи не розпочало, повторно оголошена 30.10.2024 закупівля робіт

⁴⁴ За інформацією Підприємства, введення в експлуатацію лінійного прискорювача включає механічний монтаж та основний етап введення в експлуатацію (виведення пучка, калібровка апарата та інше). Після проходження цих етапів заклад охорони здоров'я надає всі необхідні документи для отримання дозволу Державної інспекції ядерного регулювання України на використання обладнання, після чого проводиться навчання персоналу. Підтвердженням проходження всіх етапів є підписаний акт введення в експлуатацію.

з капітального ремонту приміщення для МРТ 22.11.2024 відмінена у зв'язку тим, що попередня закупівля, яка оскаржувалась, не завершена. Готовність приміщень КНП «Тернопільський обласний клінічний онкологічний диспансер» Тернопільської обласної ради становить лише 50 відс., а поставка МРТ запланована на березень 2025 року. Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького через відсутність фінансування необхідні роботи не проводились взагалі.

Водночас Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького повідомлено Рахункову палату (лист від 31.10.2024 № 01-14/683) про неодноразові звернення до МОЗ (листи від 04.06.2024 № 01-11/302, від 25.06.2024 № 01-11/354, від 30.07.2024 № 01-11/429 та від 19.08.2024 № 01-11/465) щодо вирішення питання про виділення коштів на капітальний ремонт приміщення для встановлення МРТ 1,5 Тесла.

Лише після завершення аудиту МОЗ наказом від 22.11.2024 № 1958 внесено зміни до наказу від 22.01.2024 № 111 та перерозподілено до інших закладів охорони здоров'я обладнання від КП «Криворізька міська клінічна лікарня № 2» Криворізької міської ради та Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Щодо інших двох закладів управлінських рішень за результатами розгляду повідомлень цих закладів про неготовність приміщень МОЗ не ухвалено.

МОЗ у наказах про розподіл⁴⁵ лінійних прискорювачів, МРТ 1,5 Тесла, МРТ 3 Тесла та стоматологічного комп'ютерного томографа, **передбачивши подання до Підприємства керівниками структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я МОЗ актів введення в експлуатацію** (не пізніше трьох днів з часу введення), **не визначило обов'язку Підприємству здійснювати збір таких актів та контроль за введенням високовартісного медичного обладнання в експлуатацію.**

Як наслідок, у Підприємства відсутній акт введення в експлуатацію МРТ 1,5 Тесла КНП Сумської обласної ради «Сумська обласна клінічна лікарня».

⁴⁵ Накази від 19.01.2024 № 100, від 22.01.2024 № 111 і від 21.03.2024 № 489.

Висновки

1. У 2023 році МОЗ вперше у централізованому порядку за кошти Державного бюджету України закупило високовартісне медичне обладнання для закладів охорони здоров'я, що забезпечують надання медичної допомоги військовослужбовцям та / або онкологічної медичної допомоги. Фактично закуплено 44 од. обладнання (лінійні прискорювачі, МРТ, стоматологічний комп'ютерний томограф) на суму 1 636,1 млн грн, проте обґрунтованості придбання саме цього обладнання МОЗ не підтверджено.

Це високовартісне медичне обладнання завдяки закупівлі у значних обсягах, наданню виробниками пільгових умов та роботі Підприємства з товарним ринком придбано зі значною економією коштів порівняно з очікуваною вартістю закупівлі — лінійні прискорювачі на 47 відс. та МРТ 1,5 Тесла — на 34 відсотки. Водночас у 2023 році жодна одиниця високовартісного медичного обладнання до закладів охорони здоров'я не поставлена. Станом на 01.11.2024 до закладів охорони здоров'я надійшло лише 22 од., ще не поставлено 22 од. обладнання на суму 863,3 млн гривень. Рівень введення в експлуатацію становив лише 4,5 відс. (введено 2 од.), при запланованих ще на 2023 рік — 100 відсотків. Не введено в експлуатацію 42 од. обладнання на суму 1 599,7 млн гривень.

Зазначене спричинено, зокрема, неналежною організацією МОЗ закупівель високовартісного медичного обладнання.

Доручивши Підприємству збір заявок від структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я МОЗ про потребу у високовартісному медичному обладнанні, Міністерство у порушення пунктів 6 та 7 Порядку використання коштів (у редакції зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2022 р. № 1292) не здійснило аналізу та контролю за достовірністю і змістом таких заявок: заявки не передбачали підтвердження наявності матеріально-технічної бази та відповідного персоналу. Не збиралися взагалі заявки щодо потреби у стоматологічному комп'ютерному томографі.

МОЗ не визначило критеріїв для оцінки наявних приміщень та матеріально-технічної бази, необхідних для встановлення та експлуатації високовартісного медичного обладнання, та персоналу. Як наслідок, перелік закладів охорони здоров'я для здійснення закупівлі лінійних прискорювачів та МРТ сформований МОЗ без належних обґрунтувань. У подальшому це призвело до необхідності підтвердження структурними підрозділами з питань охорони здоров'я та закладами охорони здоров'я МОЗ потреби у цьому обладнанні. Вінницькою, Волинською, Дніпропетровською, Житомирською, Закарпатською, Івано-Франківською, Київською, Львівською, Одеською, Полтавською, Тернопільською, Харківською, Хмельницькою, Черкаською обласними державними (військовими) адміністраціями та ДНП «Національний інститут раку» зазначені підтвердження надані без урахування реальної оцінки власних можливостей і стану підготовки приміщень для встановлення та введення в експлуатацію лінійних прискорювачів, МРТ. Структурними підрозділами з питань охорони здоров'я ще неодноразово надавалася додаткова інформація щодо матеріально-технічної бази, наявності фінансових ресурсів для розроблення проєктно-кошторисної документації на ремонтні роботи, їх проведення, закупівлі додаткового обладнання, необхідного для введення в експлуатацію високовартісного медичного обладнання, яка раніше МОЗ не запитувалася.

2. Неякісна розробка Підприємством медико-технічних вимог до лінійних прискорювачів і МРТ 1,5 Тесла, **неналежний розгляд і погодження їх Групою експертів та фахівців і МОЗ** зумовили подання скарг учасниками закупівель до Антимонопольного комітету України через наявність дискримінаційних вимог. Ці скарги були задоволені та враховані Підприємством у медико-технічних вимогах до такого обладнання шляхом внесення відповідних змін. Разом з тим Порядок використання коштів не визначає процедуру погодження медико-технічних вимог з урахуванням внесених змін.

Неякісна оцінка Підприємством тендерних пропозицій учасників закупівель також спричинила подання учасниками закупівель скарг на рішення Підприємства щодо визначення переможця закупівлі МРТ 3 Тесла та відхилення пропозиції учасника закупівлі МРТ 1,5 Тесла, які були задоволені Антимонопольним комітетом України. Як наслідок, це зумовило подовження термінів закупівлі цього обладнання та визнання такою, що не відбулася, закупівля МРТ 3 Тесла.

3. МОЗ не визначено особливостей розподілу закупленого високовартісного медичного обладнання, що є порушенням вимог абзацу четвертого пункту 10 Порядку використання коштів. Фактично розподіл до закладів охорони здоров'я здійснювався у термін від майже одного до 6 місяців. Усі лінійні прискорювачі (15 од.) розподілені лише через 6 місяців після укладання договорів про закупівлю та 57 відс. МРТ (16 од.) — через 2,5 місяці.

При здійсненні розподілу високовартісного медичного обладнання МОЗ не врахувало інформації закладів охорони здоров'я про відсутність у них приміщень для встановлення медичного обладнання, додаткового обладнання, необхідного для введення в експлуатацію високовартісного медичного обладнання, та фінансових ресурсів. Як наслідок, МОЗ частково перерозподілило обладнання до інших закладів охорони здоров'я та неодноразово змінювало умови договорів у частині збільшення термінів поставок. Збільшення термінів поставок МРТ у свою чергу спричинило збільшення терміну попередньої оплати з 12 до 18 місяців та внесення змін до нормативно-правових актів. Станом на 01.11.2024 в бухгалтерському обліку Підприємства обліковується дебіторська заборгованість у сумі 863,3 млн грн — 52,8 відс. загального обсягу перерахованих коштів.

4. Підприємством не забезпечено належного виконання умов договорів про закупівлю у частині контролю за оформленням документів для проведення оплати та постачання високовартісного медичного обладнання. У документах для проведення оплати за усіма сімома договорами про закупівлю немає назви виробника, країни виробництва, номера партії або серійного номера, строку служби та / або експлуатації. Заявки та уточнюючі заявки на поставку обладнання за п'ятьма договорами не містять інформації про адреси пунктів поставки. У переважній більшості документів щодо постачання (пакувальні листи, товарно-транспортні накладні) не вказана інформація щодо реквізитів договору, найменування замовника і постачальника, адреси пункту поставки, умов транспортування і зберігання та є певні невідповідності щодо параметрів вантажу.

Підприємством підписані видаткові накладні, які підтверджують отримання п'яти одиниць МРТ загальною вартістю 195,2 млн грн, за наявності актів контролю кількості, комплектності та якості товару, оформлених з недотриманням умов договорів про закупівлю. Інформація, зазначена в актах, не підтверджує відсутність будь-яких зауважень у закладів охорони здоров'я щодо кількості, комплектності та якості поставленого обладнання. Як наслідок, Підприємство втратило юридичну можливість пред'явлення претензії у разі виявлення невідповідностей у кількості, комплектності та якості обладнання під час його встановлення та введення в експлуатацію, що створило ризики додаткових витрат у подальшому.

5. МОЗ не забезпечено здійснення належного контролю за встановленням та введенням в експлуатацію закупленого високовартісного медичного обладнання, чим не дотримано вимог абзацу десятого пункту 7 Порядку використання коштів. МОЗ та Підприємство не володіють інформацією про місця зберігання та стан дотримання визначених виробником умов зберігання поставлених до закладів охорони здоров'я лінійних прискорювачів.

За інформацією закладів охорони здоров'я, на 25.10.2024 у 11 з них (заклади Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької областей та ДНП «Національний інститут раку») готовність приміщень для встановлення МРТ та лінійних прискорювачів становить від 20 до 80 відсотків. Чотири заклади (Одеської, Полтавської, Тернопільської та Черкаської областей), готовність приміщень яких 90–100 відс., не мають дозиметричного обладнання та / або комп'ютерного томографа, без яких не може бути введений в експлуатацію лінійний прискорювач. КНП Київської обласної ради «Київська обласна клінічна лікарня» роботи з капітального ремонту приміщення для МРТ не розпочало, оскільки повторно оголошена закупівля таких робіт відмінена через незавершення оскарження попередньої закупівлі. Також взагалі не розпочаті роботи з підготовки приміщення для встановлення закупленого МРТ КП «Криворізька міська клінічна лікарня № 2» Криворізької міської ради та Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького.

Лише після завершення аудиту МОЗ здійснено перерозподіл обладнання від КП «Криворізька міська клінічна лікарня № 2» Криворізької міської ради та Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького до інших закладів охорони здоров'я.

МОЗ не ухвалювались належні управлінські рішення для прискорення підготовки приміщень, закупівлі необхідного додаткового обладнання для введення в експлуатацію закупленого медичного обладнання.

Отже, наявні ризики продовження і у 2025 році встановлення та введення в експлуатацію цього обладнання.

Відповіді об'єктів контролю

Міністерство повідомило про врахування усіх виявлених аудитом недоліків з метою їх недопущення при здійсненні закупівель медичного обладнання у подальшому. МОЗ опрацює питання внесення змін до Порядку використання коштів щодо погодження медико-технічних вимог у разі внесення до них змін.

Підприємство щодо недотримання умов договорів про закупівлю у частині оформлення документів на постачання зазначило: зауваження Рахункової палати будуть враховані при погодженні поставок у подальшому. Надалі Підприємство приділить більше уваги оформленню документів щодо контролю якості, кількості, комплектності медичного обладнання

Рекомендації

Кабінету Міністрів України:

1. Доручити керівникам Івано-Франківської, Львівської, Одеської, Полтавської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької та Черкаської обласних державних (військових) адміністрацій до 01.03.2025 вжити заходів для придбання для закладів охорони здоров'я, яким поставлені закуплені МОЗ у 2023 році лінійні прискорювачі, додаткового обладнання, необхідного для їх введення в експлуатацію.
2. Доручити керівникам Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Івано-Франківської, Київської, Тернопільської та Харківської обласних державних (військових) адміністрацій до 01.03.2025 вжити дієвих заходів для завершення підготовки приміщень до встановлення та введення в експлуатацію лінійних прискорювачів, МРТ, розподілених до закладів охорони здоров'я згідно з наказами МОЗ від 22.01.2024 № 111 (зі змінами) та від 21.03.2024 № 489 (зі змінами).

МОЗ до 01.03.2025:

1. Розробити і внести на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Порядку використання коштів у частині визначення терміну видання МОЗ або Підприємством наказу про розподіл медичного обладнання.
2. Проаналізувати причини довготривалого невстановлення та невведення в експлуатацію високовартісного медичного обладнання та ухвалити ефективні управлінські рішення.
3. Визначити особливості розподілу медичного обладнання та критерії, з урахуванням яких здійснюватиметься розподіл медичного обладнання закладам охорони здоров'я.
4. Переглянути склад Групи експертів та фахівців з метою включення до неї осіб, які мають відповідні знання для оцінки медико-технічних характеристик медичного обладнання, що є предметом закупівлі.

Підприємству до 01.02.2025:

1. Визначити структурний підрозділ, який здійснюватиме контроль за належним оформленням документів щодо оплати та постачання згідно з умовами договорів про закупівлю, із внесенням відповідних змін до положення про цей структурний підрозділ. Також передбачити у положенні про цей структурний підрозділ відповідальність за неналежне здійснення таких функцій.
2. Передбачити у положенні про структурний підрозділ, до повноважень якого віднесено питання оцінки тендерних пропозицій учасників закупівель на відповідність вимогам тендерної документації, відповідальність посадових осіб за неналежне здійснення такої оцінки.

2. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ

2.1. Недоліки внутрішнього контролю, виявлені аудитором

Під час проведення аудиту ідентифіковані недоліки внутрішнього контролю, найбільш значущі з яких наведені нижче.

Суть недоліку	Сфера	Короткий опис ідентифікованого недоліку	Рівень ризику	Рівень ризику при попередньому аудиті
Цілісна система внутрішнього контролю за її елементами не створена	Здійснення керівництва та управління діяльністю у відповідній сфері	<p>У МОЗ не створена цілісна система внутрішнього контролю за її елементами. Механізми управління ризиками не запроваджені. Практична діяльність з управління ризиками (визначення відповідальних осіб за координацію управління ризиками; ідентифікація ризиків, їх оцінка, визначення порядку і н ф о р м у в а н н я к е р і в н и ц т в а п р о проведену оцінку ризиків, ризикові сфери діяльності установи для прийняття рішення щодо вжиття заходів контролю; встановлення періодичності здійснення перегляду ідентифікованих та оцінених ризиків, документування управління ризиками) не провадилась.</p> <p>Порядки обміну інформацією між структурними підрозділами МОЗ та зовнішніми користувачами (процедури, форми, обсяги, строки, перелік надавачів та отримувачів інформації, вимоги до інформації фінансового і нефінансового характеру, збереження інформації) не встановлені. Моніторинг функціонування системи внутрішнього контролю не здійснювався</p>		
Система внутрішнього контролю є недостатньо дієвою	Управління діяльністю в частині збору заявок на закупівлю	МОЗ не здійснювало контролю за достовірністю і змістом заявок, поданих структурними підрозділами з питань охорони здоров'я та закладами охорони здоров'я МОЗ		Попередній аудит не проводився
Система внутрішнього контролю є недостатньо дієвою	Управління діяльністю у частині погодження медико-технічних вимог до високовартісного медичного обладнання	Групою експертів та фахівців і МОЗ не забезпечені якісні розгляд та погодження медико-технічних вимог до високовартісного медичного обладнання (лінійні прискорювачі та МРТ 1,5 Тесла)		Попередній аудит не проводився

Система внутрішнього контролю є недостатньо дієвою	Управління діяльністю в частині встановлення та введення в експлуатацію високовартісного медичного обладнання	МОЗ не забезпечило належного контролю за встановленням та введенням в експлуатацію закупленого високовартісного медичного обладнання		Попередній аудит не проводився
Механізмів управління ризиками немає	Управління діяльністю, виконання завдань і функцій у відповідній сфері	Механізми управління ризиками не запроваджені. Практична діяльність з управління ризиками не провадилась (оцінка ризиків, визначення порядку інформування керівництва про проведену оцінку ризиків, ризикові сфери діяльності установи для прийняття рішення щодо вжиття заходів контролю; встановлення періодичності здійснення перегляду ідентифікованих та оцінених ризиків, документування управління ризиками). Наглядова рада у Підприємстві, яка зобов'язана забезпечувати функціонування та контроль за ефективністю системи управління ризиками його діяльності, МОЗ не створена		Попередній аудит не проводився
Система внутрішнього контролю є недостатньо дієвою	Управління діяльністю в частині підготовки медико-технічних вимог до високовартісного медичного обладнання	Підготовлені Підприємством медико-технічні вимоги до високовартісного медичного обладнання (лінійні прискорювачі та МРТ 1,5 Тесла) містили дискримінаційні вимоги до учасників закупівель		Попередній аудит не проводився
Система внутрішнього контролю є недостатньо дієвою	Управління діяльністю в частині виконання умов договорів про закупівлю	Підприємство належно не виконувало умов договорів про закупівлю щодо контролю за оформленням документів на оплату і поставку високовартісного медичного обладнання		Попередній аудит не проводився

 Високий ризик — основні питання, які варті уваги вищого керівництва об'єкта контролю, оскільки їх результатом можуть стати фінансові наслідки, пов'язані з недоліками внутрішнього контролю

 Середній ризик — важливі питання, на які повинен звернути увагу управлінський персонал відповідно до сфер відповідальності

 Низький ризик — проблеми більш незначного характеру, які потребують вирішення

2.2. Надані рекомендації

Назва	Сфера	Рекомендація	Реагування управлінського персоналу
Запровадження процесів внутрішнього контролю	Здійснення керівництва та управління діяльністю у відповідній сфері	Запровадити до 01.03.2025 механізми управління ризиками в МОЗ, здійснення моніторингу функціонування системи внутрішнього контролю. Встановити порядки обміну інформацією між структурними підрозділами МОЗ та зовнішніми користувачами	Виконання буде забезпечено
Удосконалення процесів управління	Збір заявок на закупівлю	Застосувати заходи впливу стосовно посадових осіб Фінансово-економічного департаменту МОЗ, посадові обов'язки яких передбачали виконання завдань з організації збору та узагальнення заявок на централізовану закупівлю медичного обладнання за бюджетні кошти від структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та інших юридичних осіб	Виконання буде забезпечено
Удосконалення процесів виконання завдань і функцій	Розгляд та погодження медико-технічних вимог до високовартісного медичного обладнання	Переглянути склад Групи експертів та фахівців з метою включення до неї осіб, які мають відповідні знання для оцінки медико-технічних характеристик медичного обладнання, що є предметом закупівлі	Виконання буде забезпечено
Удосконалення процесів управління	Встановлення та введення в експлуатацію високовартісного медичного обладнання	Визначити структурний підрозділ МОЗ, який буде відповідальним за здійснення контролю за встановленням та введенням в експлуатацію високовартісного медичного обладнання, придбаного за рахунок бюджетних коштів	Виконання буде забезпечено
Запровадження процесів внутрішнього контролю	Управління діяльністю, виконання завдань і функцій у відповідній сфері	Запровадити до 01.02.2025 механізми управління ризиками на Підприємстві. МОЗ до 01.03.2025 забезпечити формування наглядової ради на Підприємстві	Виконання буде забезпечено
Удосконалення процесів виконання завдань і функцій	Виконання умов договорів про закупівлю	Визначити структурний підрозділ, який здійснюватиме контроль за належним оформленням документів щодо оплати та постачання згідно з умовами договорів про закупівлю, із внесенням відповідних змін до положення про цей структурний підрозділ. Також передбачити у положенні про цей структурний підрозділ відповідальність за неналежне здійснення таких функцій	Виконання буде забезпечено

3. ІНШІ ПИТАННЯ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ ПОВІДОМЛЕНІ

<p>Незалежність</p>		<p>Незалежність Рахункової палати забезпечується Законом України «Про Рахункову палату». Між Рахунковою палатою та МОЗ і Підприємством немає жодних відносин, що можуть вплинути на її об'єктивність і незалежність</p>
<p>Міжнародні стандарти вищих органів аудиту</p>		<p>У Звіті немає питань, які відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту мали, але не були повідомлені МОЗ і Підприємству</p>
<p>Співпраця з іншими аудиторами</p>		<p>Цей аудит не потребував співпраці з іншими аудиторами або залучення зовнішніх незалежних експертів</p>

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА

Критерії аудиту та результати виконання

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результат виконання
1.	Чи відповідають процеси організації МОЗ закупівель високовартісного медичного обладнання вимогам нормативно-правових актів	<ul style="list-style-type: none"> заявки на закупівлю високовартісного медичного обладнання складені згідно з фактичною потребою структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я МОЗ з підтвердженням наявності матеріально-технічної бази, приміщень для встановлення й експлуатації обладнання, персоналу; МОЗ та Підприємство здійснюють контроль за своєчасністю, достовірністю і змістом заявок, проводять аналіз зібраних заявок; МОЗ затверджені зведені показники потреби у високовартісному медичному обладнанні з урахуванням аналізу зібраних заявок та потреби; МОЗ та Підприємством дотримані вимоги нормативно-правових актів щодо підготовки, розгляду та погодження медико-технічних вимог до високовартісного медичного обладнання 	Критерії виконані частково
Загальний коментар		МОЗ неналежно організувало роботу зі збору заявок щодо потреби у високовартісному медичному обладнанні, не провело аналізу зібраної інформації, не проконтролювало достовірність і зміст таких заявок. Медико-технічні вимоги до лінійних прискорювачів та МРТ 1,5 Тесла, розроблені Підприємством, містили дискримінаційні вимоги, які обмежували конкуренцію, що спричинило оскарження їх в Антимонопольному комітеті України	
2.	Чи була закупівля високовартісного медичного обладнання проведена з дотриманням вимог законодавства	<ul style="list-style-type: none"> процедури закупівлі високовартісного медичного обладнання проведено відповідно до вимог законодавства; своєчасно і в повному обсязі постачальниками виконані зобов'язання за договорами, укладеними з Підприємством 	Критерії виконані частково
Загальний коментар		Процес закупівель ускладнений юридичними та технічними проблемами, такими як недостатність електронного функціоналу системи Прозоро та некоректна оцінка тендерних пропозицій, що призвело до оскарження процедур закупівель та збільшення їх тривалості. Подання учасниками закупівель значної кількості скарг, більшість з яких задоволені Антимонопольним комітетом України, свідчить, зокрема, про проблеми з підготовкою тендерної документації	

3.	Чи забезпечено розподіл закупленого високовартісного медичного обладнання до закладів охорони здоров'я, в яких наявна матеріально-технічна база, приміщення для встановлення й експлуатації обладнання, персонал	<ul style="list-style-type: none"> • МОЗ визначені критерії, відповідності до яких здійснюється розподіл закупленого високовартісного медичного обладнання, зокрема наявність матеріально-технічної бази, приміщень для встановлення й експлуатації обладнання, персоналу; • МОЗ або за його рішенням Підприємством здійснений розподіл закупленого високовартісного медичного обладнання на підставі заявок відповідно до критеріїв, визначених МОЗ 	Критерії виконані частково
Загальний коментар		У порушення Порядку використання коштів МОЗ не встановило чітких критеріїв для оцінки матеріально-технічної бази, приміщень та персоналу для здійснення розподілу високовартісного медичного обладнання та не визначило особливостей його розподілу. При розподілі МОЗ не врахувало інформації закладів охорони здоров'я щодо відсутності у них приміщень для встановлення медичного обладнання, додаткового обладнання, необхідного для введення в експлуатацію закупленого обладнання, та фінансових ресурсів на відповідні цілі	
4.	Чи встановлено та введено в експлуатацію закуплене високовартісне медичне обладнання	<ul style="list-style-type: none"> • МОЗ здійснює контроль за встановленням та введенням в експлуатацію високовартісного медичного обладнання; • закуплене високовартісне медичне обладнання встановлене та введено в експлуатацію 	Критерії виконані частково
Загальний коментар		Через неготовність у закладах охорони здоров'я приміщень для встановлення високовартісного медичного обладнання, із 44 од. обладнання, закупленого у 2023 році, на час здійснення аудиту поставлено до закладів охорони здоров'я лише половину. Станом на 30.10.2024 рівень введення в експлуатацію становив лише 4,5 відсотка. Управлінські рішення щодо прискорення підготовки приміщень у закладах охорони здоров'я, забезпечення наявності додаткового обладнання для вчасного постачання та введення в експлуатацію обладнання МОЗ не ухвалювало. Більшість документів щодо здійснення оплати та постачання обладнання оформлені Підприємством і постачальниками з недотриманням умов договорів про закупівлю	

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

високовартісне медичне обладнання	високовартісне медичне обладнання, дороговартісне медичне обладнання
Група експертів та фахівців	група експертів та фахівців, що залучаються до роботи Постійної робочої групи МОЗ України з питань профільного супроводу закупівель за напрямом «Закупівля високовартісного медичного обладнання для опорних закладів охорони здоров'я у госпітальних округах та закладів охорони здоров'я, які забезпечують надання інтенсивного лікування, а також лабораторного обладнання для забезпечення оснащення центрів неонатального скринінгу» (до 29.03.2023); група експертів та фахівців, що залучаються до роботи Постійної робочої групи МОЗ України з питань профільного супроводу закупівель за напрямом «Закупівля високовартісного медичного обладнання для закладів охорони здоров'я, які забезпечують надання медичної допомоги військовослужбовцям та/або онкологічної допомоги, а також на закупівлю медичного та лабораторного обладнання для судово-медичних установ та закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління МОЗ та забезпечують токсиколого-гігієнічну оцінку та розроблення гігієнічних нормативів і регламентів» (з 30.03.2023 по 18.03.2024); група експертів та фахівців, що залучаються до роботи Постійної робочої групи МОЗ України з питань профільного супроводу закупівель за напрямками, що стосуються закупівлі медичного та лабораторного обладнання (з 19.03.2024)
Держаудитслужба	Державна аудиторська служба України
Дніпропетровська обласна клінічна лікарня	Комунальне підприємство «Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім. І. І. Мечникова» Дніпропетровської обласної ради
заклади охорони здоров'я МОЗ	заклади охорони здоров'я, що належать до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України
Закон № 2801	Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (зі змінами)
Комісія Антимонопольного комітету	Комісія Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель
КПКВК 2301400	бюджетна програма за КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру»
лінійний прискорювач	медичний лінійний прискорювач Elekta Harmony з комплексом обладнання (система лінійного прискорювача)
МОЗ, Міністерство	Міністерство охорони здоров'я України
MPT	магнітно-резонансний томограф
MPT 1,5 Тесла	система магнітно-резонансної томографії з напруженістю магнітного поля не менше 1,5 Тесла
MPT 3 Тесла	система магнітно-резонансної томографії з напруженістю магнітного поля не менше 3,0 Тесла
Підприємство	державне підприємство «Медичні закупівлі України»

Порядок використання коштів	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення здійснення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 р. № 298 (зі змінами)
ПРГ	Постійна робоча група МОЗ України з питань профільного супроводу закупівель
система Прозоро	електронна система закупівель Prozorro
стоматологічний комп'ютерний томограф	стоматологічна рентгенівська система DENTRIX (стоматологічний комп'ютерний томограф)
структурні підрозділи з питань охорони здоров'я	структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій

www.rp.gov.ua